PROMIN

ПРОМІНЬ

No. 3
MARCH
1983

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XXIV БЕРЕЗЕНЬ 1983 Ч. 3

Виходить раз у місяць

Видає

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді $12.00
Передплата до інших країн 12.00
Поодиноке число 1.20

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 3 MARCH, 1983 VOL. XXIV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada $12.00
Subscription in other countries 12.00
Single copy 1.20

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Світлана Кузьменко — Кобзар 1
Валентина Єрмоленко — Шевченкова моральна і релігійна наука 1
Зінаїда Маєвська — Свято державности 4
Уляна Пелех — Василь Симоненко — поет, що близнув метеором, але не погас... 5
Василь Симоненко — Суд 8
Василь Симоненко — Є тисячі доріг 8
М. Антонович Рудницька — Перемога жіночости в мистецтві Людмили 9
Ярина Зоряна — Синові в Альбом 11
С. Степанюк — Східня філія Українського Музею 13
L. Tomaschuk — The P. Mohy'a Institute in Saskatoon 15
Вісті з Централі Союзу 21
На піддержку Гельсінкської Групи 21
Подяка за княжі дари 22
Відділ для дітей 23
З Пров. З'їзду Союзу в Манітобі 24
Громадська і родинна хроніка 25
Іванна Вахна — Українська вишивка 27
Квіти незабутнім 28
Річні звіти відділів 31
Стефанія Кульба — Довкола дому 32
Пресовий фонд — обкладинка

НА ОБКЛАДИНЦІ:
Лео Мол — Фрагмент пам'ятника Шевченкові в Буенос Айрес.

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ 1982

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон ..... $ .50
Вибране, Г. Мандрика 1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко 6.00
Довідник про Союз Українок Канади ..... .10
Листки взорів з мистецької книжки, хрестиками, явор., низин. ..... .25
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська 1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки 2.50
Навчаймо дітей своїх української мови, Митр. Іларіон ..... .20
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки 10.00
На Роковини Івана Франка 1.00
П'еса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька 1.50
П'єси для молоді 2.50
Програма для садочків, С. Магус 1.50
Програма для Молодших Відділів СУМК 2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської 1.00
Програма на свято Св. Миколая 3.50
Про життя і творчість Ольги Кобилянської ..... .50
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК 10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська ..... .75
Статут Союзу Українок Канади ..... .25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК 15.00
Три сильветки, Л. Білецький 1.50
Українські коляди, С. Яременко ..... .75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова 3.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак 2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді 6.00

ТАКОЖ МАЄМО НА СКЛАДІ:

Візитівки „гийсті новтс" з смолоскипом ..... тузин 1.50
Портрет Лесі Українки 2.00
Картки на листи з конвертами, з смолоскипом тузин ..... тузин 1.50
Макатки — сувенір з Ювілею 50-ліття Союзу 5.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, клиновий листок 1.50
СМОЛОСКИП — відзнака Союзу Українок Канади 15.00
Срібні ложечки з смолоскипом 12.00

Додайте 10% на опалту пошти! Пишіть до:
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
#25 11024 — 82 Ave.,
Edmonton, Alberta T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man.. Canada

ШЕВЧЕНКОВА МОРАЛЬНА І РЕЛІГІЙНА НАУКА

„...Праведная душе! Прийми ж мою мову
Не мудру та щиру, — прийми, привітай..."
(„На вічну пам'ять Котляревському")
Петербург, 1838

Стиль писання письменника чи поета є правдивою душею в його творах. У кожному творі можна бачити всю авторову істоту, підмінити її, щоб вона була іншою від дійсности річ неможлива. Релігійна істота письменника, його світогляд і вся його наука, завжди ясно відбивається в його творах, особливо в ліричних віршах. Українська народна мова, відбиваючи духа думання народу, завжди релігійна, бо сам народ релігійний істотно. Народ часто розрізняє, що можна говорити в хаті і надворі. В хаті він оминає говорити зле, а коли говорить, то з попередженням: „Не при хаті згадуючи!" Українська література рано підхопила все це, тому що в українській народній мові це ясно видно і кожний український письменник уважаючи свій народ за релігійний пильнував цього і надавав своєму творові релігійного стилю. Правда, за останній час українська література в Україні за наказом своєї богоборної совєтської в л а д и, письменники зовсім забули за традиційний в українській літературі релігійний стиль, — виходять твори, в яких на сотні сторінок навіть Бог чи Господь нема!... А якщо й є, то пишуть з малої літери. В світовій літературі ніхто з світських письменників не перевищив Шевченкового релігійного стилю й змісту. Візмемо його „Наймичку" (1845 р.) — своїм чеснотним змістом, своїм релігійним стилем, своєю композицією — вона неповторна в літературі! Вже давно ведеться дискусія про релігійність Шевченка. Питання Шевченкової віри висвітлювали українські критики і вчені раніше, але погляди їх були неоднозгідні і навіть протилежні. Михайло Драгоманів називав Шевченка „біблійним" (тобто Шевченко на світ Божий дивився через біблійні окуляри), порівнюючи релігійний світогляд Т. Шевченка з поглядами англійських соціяльних реформаторів XVII ст., — з пуританами — індепендентами. Василь Щурат далеко глибше розібрав вплив Біблії на творчість Шевченка, але вчений не вийшов за межі літературознавчого студіювання в п л и в у Святого Письма на творчість поета в сфері Шевченкової віри. Інші вчені, як Дмитро Чижевський простеживши філософічно-релігійний світогляд поета, потрактували його як раціоналіста, що на Ісуса Христа і на Божу Матір та на діло віри задивлявся із становища філософії Штравса. Іван Франко — вважав віру Шевченка близькою до народної, бо в ній переважали мотиви легендарні й апокрифічні. Були й такі критики, як Михайло Лободовський, що трактував Шевченка, як безбожника і називав поета навіть богохульником. Михайло Грушевський перший вияснює релігійний світогляд Шевченка, як більше біблійний, ніж євангельський, більше політичний, ніж релігійний, більше революційний і вибуховий, ніж пляновий і систематичний, більше настроєвий, ніж вдумливо-світоглядовий, більше загально-християнський, а ніж церковно-сектантський. Євген Пеленський вважав, що Біблія у творчості Шевченка відігравала ролю клясичної лектури, що тільки поглиблювала поетову духовість і витончувала у творах клясичний стиль його поезії. Лише на еміграції в своїх дослідах покійні митрополит Іларіон та проф. Леонід Білецький подають Шевченка, як релігійно-віруючу людину. Такі суперечности, а навіть протилежні погляди свідчать про те, що дух Шевченка є занадто складний і загадковий, що не дає можливости так легко й певно його збагнути, особливо в такій глибокій та інтимній ділянці, як віра. Тому повстає питання: чи був Шевченко віруючий у повному розумінні цього слова? Чи був безбожником, як гадав Лободовський і як тепер намагаються переконати ввесь український нарід більшо-

---

Світлана Кузьменко

КОБЗАР

На вітрині поетова виставка,
Як багато книжок на ній виставлено!

Пісня поета народу свого —
Слово безсмертне його, —
Щирістю звите, палке і надхненне, —
Промовляє із віддалі часу до мене.
З ним ніколи в ярмі не схилитись до сну.
Тут поет, що за книжку його лиш одну
Стільки томів написано...

вицькі критики у советській і комуністичній пресі.

У своєму духово-релігійному розвитку і зрості Шевченко переживав кілька періодів і їх було щонайменше шість: 1. Дитячі роки, 2. Юнацька доба, 3. Петербурзький період, 4. Роки перебування в Україні, 5. Доба арешту й заслання, 6. Період повернення із заслання і до кінця життя.

Дитинство Т. Шевченка розвивалося під впливом народнього двоєвір'я: християнського й поганського. Народня мітологія й обрядові культи та поезія викликали в душі Шевченка почуття глибокої віри взагалі. У своїй повісті „Княгиня" Шевченко пише: „Я знав мало не ввесь Псалтир з пам'яти і читав його, як казали слухачі, виразно, цебто голосно". Псалтир, поруч з українськими піснями розбудили й виховали Шевченкову музу. На Псалтирі виріс Шевченко і його „Кобзар". Так само Шевченко залюбки читав і всю Біблію, а особливо Книги Пророків.

Християнська легенда, християнська народня й церковна лірика, як духовні стихи, канти, псалми й молитви, релігійні вірші Сковороди — все це викликало глибоке переживання:

„... Давно те діялось! Ще в школі,
Таки в учителя — дяка,
Гарненько вкраду п'ятака,
(Бо я було трохи не голе, —
Таке убоге), та й куплю
Паперу аркуш, і зроблю
Маленьку книжечку; хрестами
І визерунками з квітками
Кругом листочки обведу,
Та й списую Сковороду..."
(А. О. Козачковському — 1847)

Поруч оцих релігійно-особистих настроїв, Тарас Шевченко в дитинстві довідувався ще від батька, а особливо від столітнього дідуся про життя святих та їх героїчні змагання зі злом, що походило від нечистої сили. Відомості ці черпав Тарас із Мінеї, з якої часто вичитував Тарасів батько: „... Бувало в неділю, закривши Мінею, батько діда просить; тату, розкажіть нам щось про Коліївщину..." Тими розповідями дідуся і читаннями батька гартувався дух Тарасів і вироблялась чутливість до добра. Отже героїчні вчинки святих і національних героїв за правду і волю, Титаря в „Гайдамаках" („... за якого не раз довелось плакати"), Гонти, Залізняка й інших; мучеництво святих в ім'я чистоти душі, підносило малого Тараса у сферу високих духових шукань в перспективі яких, вважались малому оті „залізні стовпи, що підпирали небо..." Високі стремління розбуджували в ньому потяг до освіти й мистецтва, а любов, добро і краса в душі дитини, це рідні сестри в вірі і добрих ділах.

З цими великими здобутками душі Тарас переходить у пору свого юнацтва, у вік, який є небезпечним для дитини — сироти, позбавленої всякої опіки. В цій порі діти часто-густо стають правопорушниками й навіть злочинцями. А Шевченко?... Пастух, безпритульний, попихач на панській кухні серед численних слуг, „козачок" — льокайчук у пана Енгельгарда в Вільні й Варшаві, нераз тяжко битий за потяг до мистецтва, — як він відчував все це? Про це свідчать власні спомини поет з автобіографічного вірша „Мені тринадцятий минало":

Мені тринадцятий минало
Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сіяло,
Чи так мені чогось було —
Мені так любо, любо стало,
Неначе в Бога...

А я собі у бур'яні
Молюся Богу... І не знаю,
Чого маленькому мені
Тоді так приязно молилось,
Чого так весело було
Господнє небо і село,
Ягня, здається, веселилось,
І сонце гріло, — не пекло...
(Орська Кріпость 1847)

Який високий лет душі і який молитовний настрій хлопця! Такі переживання викликаються тільки з джерела глибокої віри. Перебуваючи у Вільні Шевченко вчиться малярства у справжнього мистця-маляра Рустема, пізнає таємничі закони високого мистецтва; на політичному полі пізнає польську залежність від Москви й ворожнечу поляків до московської неволі; на соціяльно-національному грунті Т. Шевченко пізнає ненависть польську до простого народу, до „хлопів", зокрема до українців. В наслідок цього в душі Тараса зроджу-

ється почуття гідности; його кріпацька душа з власного досвіду серед чужого народу починає відчувати національну кривду, що однаково і від москалів і від поляків діється йому і його землякам.

Польське повстання в Варшаві в р.р. 1830-31 розбурхує в його душі стремління до особистої і національної свободи. В цьому допомагає йому література польських поетів-романтиків т. зв. „україноfільської школи" й поетів повстанців: Міцкевича, Словацького і Красінського. Під впливом їх творів у допитливій душі Шевченка зароджується питання долі його народу. Шукаючи відповіді, він знаходить її у Михайла Чайківського, Адама Міцкевича й інших, а перед тим — у місіянізмі Біблії. Так повстає в нім ненависть до насильства й неволі та жадоба свободи.

Проблеми особистого життя, особливо міцніють в часи перебування Шевченка в Петербурзі. Там він знайомиться з Сошенком і Гребінкою. Кругозір Шевченка поширюється. Жива темпераментна, глибоко імпульсивна натура Шевченка шукає розв'язки своїх найактуальніших проблем віри й моралі. Шукає він її не в спокійному споглядянню, а в реальній боротьбі з оточенням і навіть у боротьбі з собою: — „... Лихо, брате-отамане, ей-Богу лихо... Це правда, що окрім Бога і чорта в душі є щось таке страшне, що аж холод іде по серцю, як трошки його розкриєш..." (лист до Якова Кухаренка 30 вересня 1842 р.). До світоглядового дуалізму, в якому виріс і виніс із народної віри дитячих і юнацьких літ, приєднується щось третє — боротьба між злом і добром, між правдою і неправдою, яка дуже хвилювала Шевченка, а до того ще особисте змагання в боротьбі з оточенням, своїм і чужим, що робило Шевченка самітним. В тому ж листі до Кухаренка він пише: „...Мене тут земляки й не земляки зовуть дурним". Це каже про те, що довкілля не розуміло духових шукань поета, його поривів до високого, його глибинної філософії серця:

„... То серце по волі з Богом розмовля,
То серце щебече Господнюю Славу,
А думка край світа на хмарі гуля,..."
„(Перебендя" — Петербург, 1838)

Шевченко під впливом ідеалістичної філософії розрізняє два світи: СВІТ РОЗУМУ — змислового пізнання — думка і СВІТ СЕРЦЯ — безпосереднього відчуття й віри, як зовсім іншої форми пізнання.

„... Нехай думка, як той ворон,
Літає та кряче,
А серденько соловейком
Щебече та плаче нишком:..."
(„Думи мої" — Петербург, 1839)

„Ворон" і „Соловейко" — два протилежні образи, два символи: перший рефлексійний під впливом змислової дійсности, тому песимістичний, а другий — інтуїтивний, сповнений у безпосередньому молитовному настрою радости, молитовного співу, одухотворення, бо серце з Богом розмовляє, щебече Господню славу. В такій духовій самотині серед ворожого до нього оточення в душі Шевченка виникає не меншевартісність, а навпаки, почуття духової вищости:

„... Один він між ними, як сонце високе;
Його на цім світі ніхто не прийма!...
Орлом сизокрилим літає, ширяє,
Аж небо блакитне широкими б'є..."
(„Перебендя" — Петербург, 1838)

Оця духова вищість Шевченка сповнена свідомости, що він має служити своєму народові, поневоленій Нації:

„... Дніпр широкий — море,
Степ і степ, ревуть пороги,
І могили — гори.
Там родилась, гарцювала
Козацкая воля,
Там шляхтою, татарами
Засівали поле, ...

(Продовження на ст. 17)

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ

Як попередні роки, так і цього року українське суспільство у вільному світі відзначає знаменні січневі дати.

Шістдесят п'ять років тому — 22-го січня 1918 р. в славній віковічній столиці України, золотоверхому Києві, волею українського народу, що по століттях національно-державної неволі підніс прапор Української Національної Визвольної Боротьби.

Українська Центральна Рада проголосила четвертим універсалом відновлення української державности в формі самостійної Української Народньої Республіки.

Рік по тому, 22 січня 1919 р., у Києві проголошено акт про злуку роз'єднаних загарбниками українських земель в одній Українській Народній Республіці, що таким чином стала першою в наш час Самостійною Соборною Українською Державою.

Справдилась колишня давня мрія борців за вольності і права народу.

Створена в огні революції Українська Держава з першого дня існування опинилась в стані кривавої боротьби за волю й незалежність проти віковічного ворога українського народу — російського загарбницького імперіялізму, що знайшов своє найпотворніше втілення в большевизмі.

В цій тяжкій боротьбі за тиждень по проголошенню державности український народ склав першу велику жертву крови під Крутами, де 300 славних українських юнаків-лицарів ціною свого життя героїчно засвідчили непереможну волю українського народу жити в Самостійній Соборній Українській Державі.

Цю боротьбу впродовж наступних чотирьох років провадив далі український народ в лавах революційної Армії Української Народньої Республіки під проводом незабутнього Головного Отамана Симона Петлюри.

Ця тяжка, нерівна боротьба, в якій Армія Української Народньої Республіки вписала останню трагічну сторінку під Базаром, потім ще довго палала по всій Україні в формі леґендарного повстанського петлюрівського руху, перетворившись згодом у підпільно-політичну боротьбу.

Пам'ять і спомин цих великих історичних подій провадили і провадять український народ до сьогодні, протягом 65 років, у боротьбі за здійснення цього святого ідеалу — волі і самостійної державности українського народу.

Святі заповіти наших батьків, які вони передали нам в історичних актах 22 січня, вписані кров'ю Героїв Крут і кров'ю сотень тисяч українських воїнів, поляглих у визвольних змаганнях 1917-20 років, українських народ сповняє гідно.

Український народ гордий з цих історичних дат і актів, їх значення незміриме і коли прийде час йтиме свідомо на найважчу боротьбу та сповнить свій великий святий обов'язок гідно до кінця.

Тому то, хай ці історичні дати, ці святкування нашої державности, ведуть нас невпинно дорогами трудів і посвяти для нашого знедоленого народу, до повної перемоги, до Ідеалу Нації проголошеного четвертим Універсалом 1918 року в Києві.

Отже будьмо непохитно вірні тим святим ідеалам, будьмо незломні в боротьбі за них — доки не здійснимо їх, доки не здобудемо Вільної Самостійної Соборної Української Держави!

Зінаїда Маєвська.

"РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ" І ШЕСТИДЕСЯТНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО — ПОЕТ, ЩО БЛИСНУВ МЕТЕОРОМ — АЛЕ НЕ ПОГАС...

Поет і прозаїк, що помер через недугу рака, проживши тільки 28 років. Народився 1935 року в селі Біївці на Полтавщині в селянській родині. Закінчивши журналістику в Києві, працював у радянській пресі; „Черкаська правда", „Молодь Черкащини" і „Робітнича газета". Помер поет 12 грудня 1963 року.

Рано втратив батька, виховала його сама мати. Був одружений, осиротив одного сина. Симоненко є автором збірок віршів: **„Тиша і грім"** (1962), що вийшла за життя, **„Тяжіння землі"** (1964) та **„Поезії"** (1966), які появилися в Україні після смерти, а крім того, в Україні вийшли ще посмертні дві віршовані казки для дорослих — **„Подорож у країну Навпаки"** і **„Цар Плаксій та Лоскотон"** та збірка оповідань **„Вино з троянд"** (1965). На еміграції появилася (була готова до друку, але не видана за життя) чергова збірка **„Берег чекань"**, у якій є, крім поезій з трьох друкованих збірок, захалявні твори, а також **Щоденник** та деякі оповідання. В році 1981 у Києві вийшла ще одна збірка **„Лебеді материнства"**, яка є реакцією на еміграційне видання „Берег чекань". У ній Симоненкові твори „упорядковані".

Після появи збірки „Берег чекань" така реакція вже була у формі статтей Миколи Негоди п. н. „Еверест підлости" (Радянська Україна" 5. 4. 1965) і лист матері Симоненка — Ганни Щербань, яка нібито звернулася до ЦК КПУ з проханням „захистити добре ім'я її сина комуніста..." При цьому подано, що, мовляв, мати пам'ятала й назвала і м е н а товаришів свого сина, які могли передати синову творчість за кордон (Івана Світличного й Анатолія Перепадя). Мета цього листа — стерилізувати ним українські видання в діяспорі, мовляв, „оприлюднюєте щоденник і „припадкові" твори померлого, а ми покараємо за те тих, що вчинили зло. Літературні діячі в особах Василя Козаченка і Петра Панча, обороняючи „чесного комуніста" Симоненка, запевняли, що твори його не всі видруковані, вони будуть впорядковані, а тоді з них можна буде пізнати справжнє обличчя Симоненка. А „впорядкування" — це викидання цілих строф, рядків, слів, заміна їх іншими тоді, коли вони не відповідають т. зв. „партійності". Затаїти ж те, що в Симоненка була захалявна творчість, було вже неможливо, бо її знали читачі самвидаву. Посмертними статтями автори намагалися довести, що „буржуазні націоналісти" вчинили злочин супроти померлого поета, даючи його щоденник і „припадкові", тобто „неупорядковані" поезії до друку. Збірка „Лебеді материнства" подає вже іншу сильветку поета, у ній Симоненко „правильний" комуніст".

Всім відомо, що в УРСР нема вільної творчости й що поетам і письменникам доводиться користуватись великою кількістю семантично навантажених слів, щоб передати свої думки і настрої у творах. Відомо також і те, що мужні й сумлінні поети й письменники не користуються „обережно-заокругленими" фразами, бо тим не збуджуватимуть душі читача. І в минулому, за панування царів наші творці літератури віддавали свої сили цій творчості, не дістаючи за це ні грошей, ні слави, „і якщо не всі вони були знайомі з тюрмами, то всі принаймні, з жандармами" — пише Євген Сверстюк.

Симоненкове справжнє національне і поетичне кредо виявлене в поезіях мужньо, яскраво, щиро. Він часто реагував в Щоденнику на офіційну критику чи „калічення" йо-

го поезій редакторами. У Симоненка є поезія „Монолог перед іконами" (дивись поема „Троянди в траурі"), у ній рядки:

На покуті недовго вам стояти,
Безсилі ви, холодні і німі.
Ви обіцяли рай нам дарувати —
Красненько дякуєм, живіть у нім самі!

Офіційна критика зрозуміла, що поет атеїст. А в Щоденнику Симоненко писав:

„... До того ж у „Троянди в траурі" я зовсім не мав наміру „повалити богів" Я виступаю в них проти нової релігії, проти лицемірів, які не без успіху намагаються перетворити марксизм у релігію, в прокрустове ложе для науки, мистецтва, любови". [1])

Треба розуміти, що „святі" в поемі — це вожді комуністичної партії, „лукаві" — поборники марксизму, а „езуїти, ксьондзи і попи" — це апаратчики „побудови марксизму". Обурюється Симоненко в Щоденнику: „Кожний лакей робить, що йому заманеться", а в записі з 3. 9. 1963 написав: „... в квітні були зняті мої вірші у зміні", а на три місяці перед смертю Симоненко висловився у Щоденнику про згаданого вже М. Негоду:

„Не сумніваюся, що він цькуватиме мене з таким же запалом, як раніше вихваляв". Та він це й сам продемонстрував з кількох трибун на різних нарадах. Але нам своє робить". [2])

Щоденник Симоненка допомагає нам зрозуміти духовість поета, йти слідами його роздумів і чуттєвих реакцій на події в житті народу та його самого. У його постаті найяскравіше втілилося чисте, людське і без міри потужне прагнення українського народу відстояти свою національну невмирущість. Сильний і цілком своєрідний талант поєднався з винятковою громадською мужністю, якою він піднісся над усіма своїми сучасниками. Патріотизм Симоненка пливе з захоплення Україною, її народом:

Україно! Ти для мене диво!
Ради тебе перли в душі сію,
Ради тебе мислю і творю.
Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю.
(Задивляюсь у твої зіниці)

Учасник вечора в Черкаському інституті згадує, що після виступу Симоненка з цією поезією, передали поетові записку: „Яку це Ви самостійну Україну маєте на увазі, коли пишете — „Хай мовчать Америки й Росії...", „Маю я святе синівське право з матір'ю побуть насамоті". На це Симоненко відповів недбало: „У мене Україна одна. Якщо автор запитання знає другу — хай скаже. Будемо вибирати". [3])

У поезії „Лебеді материнства" образ матері, що колише сина. Мати запрошує казку прийти до колиски, — а відганяє досаду, щоб оберегти дитину від лиха. Уявляє мати сина дорослим, він матиме друзів, колись вибере дружину. А у зв'язку з вибором повчає його:

Можна вибрать друга і по духу брата,
Та не можна рідну матір вибирати.

Можна все на світі вибирати, сину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

В СССР, де ідеологія голосить, що в громадян є дві матері — Радянський Союз і Рідна Країна, Симоненко і кожний чесний член свого народу знає, що вибирати рідної матері й Батьківщини неможливо, бо вони у кожного одні, єдині. Патріотизм Симоненка видний у багатьох поезіях: „Русь", „Грудочка землі", „Київ", „Україна", „Де зараз ви, кати мого народу", „О, земле з переораним чолом", „Чую, земле, твоє дихання" та багато інших.

Земле рідна! Мозок мій світліє,
І душа ніжнішою стає,
Як твої сподівання і мрії
У життя вриваються моє.

Щире і глибоке пов'язання з рідною землею, відчуття сили, що йде від неї, радість від виконаного обов'язку перед рідним народом — все це висловлене просто, без ніякої гри слів, гри в правду, що й не дивно — чому ці поезії в короткому часі стали відомими широкому загалові й сколихнули національними почуваннями українців.

Після появи першої збірки мав Симоненко інтерв'ю в Українському радіо, він сказав про себе таке:

„Найбільше люблю землю, людей, поезію і... село Біївці на Полтавщині, де ма-

ма подарувала мені життя. Ненавиджу смерть. Найбільше боюся нещирих друзів. Більше мені сказати про себе нічого". [4])

Щирість, природність, простота у цих висловах. Любов у поета до людей взагалі конкретна, і не запрограмована, вона у нього до рідного села, до поезії, боїться він нещирих друзів, бо таких можна сподіватися більше як де за життя в СРСР.

Тематика творчости Симоненка — це дійсність в советській Україні. Поет розкриває багато її болячок: брак свободи вислову, пропаґування патріотизму за директивами, загальне поневіряння українців, зневажання їх національної гідности, нужденне життя колгоспників, безправ'я над безборонним населенням (суди за найменший прояв вільної думки), обкрадання селян з чести й віри та взагалі зневажання людської індивідуальности.

Багато поезій написав Симоненко про своє відношення до довкілля, серед якого йому доводиться творити. У поезії „Ґранітні обеліски..." вибухами гніву поет стає в обороні народу перед „апостолами злочинства і облуд".

Тремтіть, убивці, думайте, лакузи,
Життя не наліза на ваш копил,
Ви чуєте? На цвинтарі ілюзій
Уже немає місця для могил.

Уже народ — одна суцільна рана,
Уже від крови хижіє земля,
І кожного катюгу і тирана
Уже чекає зсукана петля.

Ніхто не може інакше розуміти, що тут мова про український народ, але цензори, щоб навести неясність на семантику цієї поезії, назвали її в радянському виданні „Пророцтво 17-го року" і ще дописали „... І встане правда і любов на світі,) І на сторожі правди стане труд". [5]) Гостро виступає поет проти знущань голів у колгоспах над селянами, обвинувачує совєтчину за безправ'я над народом, бо сам це все бачив під час мандрівок по селах, бувши журналістом. Про бездушних апаратчиків, що сумлінно виконували „директиви" партії мова у поезії „Злодій".

Де вони, ті — відгодовані, сірі,
Недорікуваті демагоги і брехуни,
Що в'язи скрутили дядьковій вірі,
Пробиваючись в крісла й чини?
Їх би за ґрати, їх би до суду,
Їх би до карцеру за розбій!
Доказів мало? Доказом будуть
Лантухи вір і надій.

Селянин, змушений тим, що не мав чим годувати велику родину, пішов „красти на полі свій урожай". І гостро за те судили селянина. „Чому він злодій? — питає поет. Злодіями є голови колгоспів, вони обікрали селянина не тільки з хліба, обікрали його сумління, „скрутили в'язи дядьковій вірі", забрали надії. Замкнути за таке треба „лакуз", „холуїв" та „лукавих лиходіїв", що йдуть чинити суд над зацькованими, розтерзаними, одуреними мільйонами селян.

Симоненкові особливо близькою є тема матері. Багато своїх творів він присвятив їй: „Лист", „Жорна", „Дума про щастя", „Скільки не судилося страждати", „Лебеді материнства", „Баба Онися" та інші. Цим і характером всієї творчости він подібний до Тараса Шевченка. Лист від матері приніс поетові в гуртожиток „теплі-теплі спогади", згадує поет з особливим настроєм пісні, що їх співали дівчата в полі, бо вони ласкою його загрівають, напувають силою, вони ж навчили його любити „вітчизну його милу, бо вона одна на цілий світ". Глибоко, як і Шевченко Катерині співчуває Симоненко дівчині, що в сімнадцять років стала вдовою, болїє над долею баби Онисі, що втратила трьох синів (загинули у війні!), а якої внучата ростуть без батьків. Співчуття має і до тих жінок, що „крутили жорна у переддень космічної доби", що тяжко працюють у примітивних побутових обставинах у наших модерних технічних часах, яким „сажа в'ілася чорним глумом у пелюстки їх долонь". Про них держава не дбає, вона ставить пам'ятники тим, що „в космос знялися".

Симоненко має багато спільного з Шевченком і своєю зневагою та гнівом до духових калік, покручів, вождів, що „граються безформними м'ячами — головами, знесеними з пліч". Обидва поети прямолінійні й щирі, гуманні супроти іншонаціональних людей. У поезії „Кудрському братові" Симоненко відверто закликає кудрів до збройного спротиву: „Веди із ними кулями розмову", бо „З гнобителем не житимеш у згоді" й тоді може стане твоїм девізом привітність до ворога, коли помре „останній на планеті шовініст". У Симоненка мужність і Шевченкова готовість на

жертву. Він втілив увесь свій поетичний хист у любов до своєї Батьківщини, не зрадив ні правді, ні красі. Саме тим його лірика, чиста як сльоза поезія. Тому й вона промовляє до читача. У його творчості свіжа життєва тематика, філософське проникнення у життя народу й людини, багато складних почуттів і думок. Вартісна є творчість Симоненка і своєю поетикою, красою образів, мови, навантаженням слів складною семантикою. Кожний його твір сповнений красою і добром, любов'ю до цих вартостей, що їх хотів би допомогти здобути кожному:

Сьогодні усе для тебе —
Озера, гаї, степи.
І жити спішити треба,
Кохати спішити треба —
Гляди ж не проспи!...

Сказав поет, що боїться смерти і, що любить життя, хоч був надто скромний, але хотів ще своїми творами служити довго Батьківщині й людям, тому й любив життя. Симоненко серед Шестидесятників блиснув метеором, але не погас, бо його твори світитимуть завжди на українському небі провідною зорею, що вказуватиме шляхи народові до волі і добра.

Уляна Пелех.

1) Василь Симоненко: Щоденник у „Берег чекань", В-во Сучасність, стор. 262.
2) Василь Симоненко: Щоденник у „Берег чекань", В-во Сучасність, стор. 267.
3) „Берег чекань", В-во Сучасність, стор. 288.
4) Анатолій Шевченко: „Так він писав, так і жив" (Рад. Україна, 17. 2. 1965).
5) Василь Симоненко — Земне тяжіння, В-во „Молодь", Київ, 1964, стор. 15.

* * *

Василь Симоненко

СУД

(Заборонена)

Параграфи присіли біля столу,
Примітки причаїлись по кутках,
Очима гострими підсудну прокололи
Цитати із багнетами в руках.

І циркуляр дивився в окуляри,
І грілися роззяви біля груб,
І вказівки скакали мов примари,
Із телефонних мудрих труб.

— Вона чужа, — параграфи сказали,
— Вона не наша, — мовив циркуляр.
— Нечувана, — примітки пропищали.
І в залі знявся лемент і базар.

І циркуляр на них поглянув строго,
І зал зворушився і затих.
І розп'яли її, небогу,
В ім'я параграфів товстих.

Вона даремно присягала слізно,
Що не чинила і не чинить зла...
Була у суддів логіка залізна:
Вона в ніякі рамочки не лізла,
Вона — новою думкою була.

Василь Симоненко

Є ТИСЯЧІ ДОРІГ...

(Одна з „редагованих" цензурою)

Є тисячі доріг, мільйони вузьких стежинок,
Є тисячі ланів, але один лиш мій.
І що мені робить, коли малий зажинок
Судилося почать на ниві нерясній?

Чи викинути серп і йти байдикувати,
Чи долю проклясти за лютий недорід
І до сусід пристать наймитувати
За пару постолів і шкварку на обід?

Коли б я міг забуть убоге рідне поле,
За шмат цій землі мені б усе дали...
До того ж і стерня ніколи ніг не коле
Тим, хто взува холуйські постоли.

Та мушу я іти на рідне поле босим,
І мучити себе й ледачого серпа,
І падати з утоми на покоси,
І спать, обнявши власного снопа.

Бо нива це — моя! Тут я почну зажинок,
Бо кращий урожай не жде мене ніде,
Бо тисяча доріг, мільйон вузьких стежинок
Мене на ниву батьківську веде...

Перемога жіночости в мистецтві Людмили

(З нагоди виставки 20-21 листопада 1982 р. у Монтреалі)

Така назва прийшла на думку не через надмір фімінізму ані, Боже борони, щоб знизити мистецьку вартість виставлених праць, а просто тому, що мужчина так не намалює.

Людмила виставила у своєму ательє коло 30-ти рисунків виконаних олівцем „конте", або пастелевими крейдами. Майже всі вони мають, прикметний Людмилі, „стишений" кольорит, в наслідок обмеженої гами відтінків до т. зв. „сепії", „сієни" та білого. Перше позитивне враження з виставки — бездоганний рисунок, яким диспонує артистка і який є основною передумовою кожного малярського твору. Видно його передусім у людських моделях (одягнених та актах), у портретах та у декоративних деталях матерій, що їх залюбки вирисовує наш мистець.

Тема рисунків — людина, переважно жінка. Але перемога жіночости зовсім не в тому, а скорше в емоційному підході до теми та у м'якому, легкому, делікатному виконанні; а ще більше в особливому настрої інтимности, який огортає самітні жіночі постаті. Всі моделі Людмили (без виїмку) гарні, принадні, чарівні. Вона мабуть прямо не в стані намалювати щось огидне й відштовхуюче. В її інтерпретації жінка виходить незмінно прекрасна у своїй вічній містерійності.

Групові композиції, де дві або три постаті пов'язані між собою якоюсь акцією — вдаються слабше. Зразу ж з'являється враження сценки, жанрового малюнку чи ілюстрації до якоїсь конкретної події і внаслідок того зникає особливий чар заглибленої у собі й у своїх думках та снах самотности. Виїмком може бути двофіґурна композиція „Мрія", де на задньому пляні сидить роздягнена красуня, а на передньому лежить обернений лицем до глядача напіводягнений, так сказати „топлес", молодик. Між ними немає ніякої реальної комунікації, вражає повна відсутність еротизму, а тільки вимріяна уява ідеальної дівчини зв'язує у чисто духовому пляні ці дві дієві особи.

Дуже сумнівно чи потрактував би так подібну ситуацію мистець чоловічого роду, хіба що в давні часи романтизму, як наприклад у „Стражданнях молодого Вертера" Ґете, або закоханого в мрію Ростана з його „Далекою царівною". Цей рисунок Людмили цікавий, але

Людмила Темертей — Барвінок

здається, не цілком продуманий композиційно. Насильно врізані ноги хлопця та витягнена вперед рука викликає враження ніби він вилазить із якоїсь нори.

До найцікавіших експонатів, які підтверджують наше спостереження, найкраще виходять у Людмили самотні жіночі постаті, належать такі: „Дівчина з ажуровим шалем", де з неймовірною докладністю випрацьовано прозорий серпанок мережива. Так само тонко й детально розроблені подробиці узору на шалі у стоячої фігури „Жінки з хусткою". Сюди належить теж залитий сонцем портрет „Ганнусі" у розкішно оздобленій блюзочці. Її декоративне багатство прикрашає та ще більше підкреслює гарну діягональну композицію. На окрему увагу заслуговує „Дівчина біля вікна" одягнена в гуцульську ношу. Цей образ приводить нас до проблеми фолкльору чи етнографізму, так як його відчуває, розуміє й передає Людмила у своїх творах. Її мистецька душа вражлива на всяку красу захопилася видно багатством, різноманітністю і гармонією народного одягу, яким вона з великою любов'ю репродукує в своїх творах. Тим більше, що тут можна знати вдячний матеріял для декоративного рисунку комплікованих вишивок та тканин. Особливо ефектовно вони виходять, коли яскраві кольори фолкльору Людмила „стишує" до своєї особливої пастелевої тонації.

Людмила Темертей — Молодиця

Гірша справа знов таки з сценками, в яких беруть участь панночки, пані або й чоловіки перевдягнені в народні одяги. Вони ніби позують, вдаючи якусь акцію штучно видуману та сконструйовану для даного малюнку. Навіть рисунок подекуди набирає неприємної твердости. Тому тут також віддаємо перевагу окремим постатям без ніякої явної діяльности. До них зараховуємо зовсім природну і прямо чаруючу „Калину". Що за приємна у всіх відношеннях картина! „Свекруха" з білою намітко̀ю, яку замикає правильний трикутник. Шкода, що в кутку опинилася зовсім непотрібна ні свекрусі ні композиції невістка. Дуже цікавий рисунок дівчини під назвою „Поділля", який властиво цілий складається з соняшних плям.

Взагалі треба сказати, що світло відіграє важливу, а може навіть рішальну ролю в конструкції рисунків Людмили. Світлом вона користується для ілюзії пластики та рельєфности. Соняшне світло часом заливає сліпучими плямами цілу постать, а часом рожевим сяйвом огортає, згадану вже „Дівчину коло вікна" атмосферою меланхолії. Малярка виходить з засади, що без соняшного світла немає життя, а ми переконуємося, що світло дійсно є джерело життя в її картинах і, крім чисто технічного засобу, створює приємний, радісний та оптимістичний настрій. Такий самий настрій виносять з цієї колекції принадних жінок створених Людмилою відвідувачі виставки.

На кінець все ж таки хочеться побажати нашій молодій і талановитій артистці спробувати іншої техніки та пошукати нового мистецького себевияву, бо перебуваючи довго в однаковому репертуарі ,виникає небезпека себеповторення чи себенаслідування. А у повені сучасних молодих адептів мистецтва, спеціяльно малярства, Людмила має всі дані вибитися на одне з передових місць, чого ж їй щиро бажаємо.

М. Антонович-Рудницька.

ВИСЛІД КОНКУРСУ НА ПРОЗУ З ІСТОРИЧНОЮ ТЕМАТИКОЮ ФОНДУ ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

Союз Українок Америки повідомляє, що жюрі Конкурсу Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих в складі: д-р Мирослава Томоруг-Знаєнко, д-р Ася Гумецька, д-р Лариса М. Л. З. Онишкевич одноголосно признало тільки одну нагороду, а саме Леонідові Плющеві за його твір „У карнавалі історії".

Жюрі запропонувало вирізнити твір Дмитра Чуба-Нитченка „Люди великого серця", який сповняє важливу літературно-освітню функцію для молоді.

Офіційне вручення нагород пов'язане із зустрічю з авторами та членами жюрі відбудеться 5-го березня 1983 р. о год. 6-тій по полудні в домівці СУА, 108 Друга Ев. в Нью Йорку.

Пригадуємо, що розписано уже наступні конкурси, а саме: на науковий історичний твір з датою до 31-го грудня 1984 р. на прозу з історичною тематикою до 31-го грудня 1983 р.

З ПОБАЖАНЬ НА „ПРОМІНЬ"

На щастя на здоров'я та на многії літа складаю побажання моїй сестрі Парані Саламандик в Едмонтоні з нагоди дня уродин та її 88-ліття, що припадали дня 14 лютого 1983 р. Сердечно поздоровляю. Дай Боже і до сто років прожити.

Багато потрудилась Параня за свого життя і для справ громадських, у праці при своїй церкві, у жіночому товаристві і в родині, виховала діти, завжди щира і жертвенна для кожної рідної справи. „Промінь" для неї був і є завжди у великій пошані та ніколи не виходив з нашого дому.

Тому з радісними побажаннями з нагоди дня уродин складаю дарунок $20.00 на фонд „Променя".

Сестра **Гафія Янішевська.**

Ярина Зоряна

Синові в Альбом

(Продовження з числа 2)

Важна подія — випав перший зубчик... і перший день в садочку. Я взяла вільний день, щоб взяти Тебе за ручку і попровадити в шкільні пороги. Сльози — як горох котилися з моїх очей. Ти клав підвалини на самостійне життя... раз на все я стратила малу дитинку — в заміну дістаю, хлопчика-школярика, з новими проблемами. Ти тріпав рученятами — як пташка крильцятками, радів, що йдеш в школу... доходячи до шкільного будинку, — запримітив великий гурт дітей, що стояли рядком, чекаючи на дзвінок ти обернувся назад і сказав: „Забудь, мамо, форґет іт! Не йду в школу — забагато дітей!" Тут треба було уживати психології, роз'яснити, що школа дуже потрібна, що багато з цих дітей стануть Твоїми товаришами... Ти зрозумів і почав слухняно свою першу годину. Це було дев'ятого місяця — десятого дня в 1970 р.

Коли після науки я забрала Тебе та розпитувала про школу.

— Дуже гарно, матусю, — учителька любила моє ім'я, ще такого не чула... я був слухняний і стояв — як статуя!

Ти залюбки ходиш в садочок і стаєш щодня більше самостійний. Тільки одне починає мене турбувати: як втримати вплив чужої мови, коли ціле оточення, школа, товариші забав — чужі. Ти частіше забуваючись починаєш уживати чужі слова, чого не було раніше.

„Май плежур, май коншенс, квін оф тзе иртз!

Такими зворотами звертався до мене, вони були Твоєї власної „композиції" і мені було мило, та що рідна мова може стати другорядною, ця журба мене не покидала... і я ніколи не відповідала, аж доки Ти не перевів кожне речення одним словом — не розуміла, і Ти був змушений говорити рідною мовою.

Також надмір самостійности, що трапилося одної гарної неділі — подівся з подвір'я. Шукали скрізь. Десь, хтось бачив Твойого віку дівчатко з Тобою, ніхто не знав звідкіля це дівчатко взялося... коли врешті по годиннім розшуку, з болем голови, знайшли Тебе на третій вулиці.

— Чому ж Ти не сказав де йдеш? Пішов так не питаючися...

— Бо ти, мамочко, й так сказала би — ні!

Було багато науки в цей час на тему самостійности... і до кінця року не було більше таких випадків.

Раз в тиждень Ти йшов у шкільну бібліотеку, приносив книжечки, це були казочки писані віршами. Ти захоплювався римом, хоч не завжди можна було їх добре зримувати в рідній мові, як слід, бо такою я лише читала їх Тобі.

„Я тебе люблю — то тзе енд оф намберс"! Цебто, без кінця! Люблю тебе більше — як „картунс"! Треба було постійно налягати, щоб не мішати мову, щоб тільки рідною мовою говорити до батьків.

В твоїй уяві формуються вже образи, які Ти стараєшся передати мені, бо сам не вмієш як слід писати. Ти щойно в садочку. Хоч азбуки обі вже знаєш. Ось назви їх: „Лева-Кицька", „Баранчик, що не любив стрічати кицьку", „Черевички, що не вміли ходити", „Про мишку, що не вміла літати". Ці маленькі казочки, записані осібно. Вони мають зміст і своєрідний чар.

В часі бурі і громовиці Ти вів розмову з Богом:

— І чому Ти, Бозю, дозволяєш хмарам робити це, що вони захочуть?

— Чому, Бозю Ти дозволяєш робити людям шкоду? Чому?!

Почали робити старання забрати бабусю з України, хоч на відвідини. Тоді наша дорога тетка, відважна геройка, рішила поїхати в турне в Україну. Ти відпровадив її на летовище з квіткою в руках. Три тижні нетерпеливо чекали, які вістки принесе нам вона. Чи побачить бабусю та всіх рідних? Ти молився за неї і просив: „Бозю, поверни нам тетку, бо що будемо робити як москаль її затримає?" Молитва вислухана. Повернулася тетка і принесла свіжий подих рідної землі... Родинний зв'язок відновився та затіснився. Так дуже молюся, щоб Ти ще побачив Україну своїми власними очима.

Дуже в Тебе дружня вдача, ділитися з усім. Коли дістав новий „байк" ровер, то всі сусідські діти хотіли їздити на ньому. А було цих дітей десятеро! Як Ти будеш дозволяти всім дітям їздити на Твоєму ровері, то скоро не будеш його мати, він поломиться. Твоя відповідь:

— Як було б добре, щоб ви мені купили два „байки" — один, виключно для мене — а

другий, щоб я міг ділити з усіми діточками.

Гроші не представляли для Тебе ніякої вартості. Знайшов Ти десь 20-ть долярів в хаті... і дав сусідській дівчинці, Барбі, — бавитися. Чудом, запримітили це і тоді почалася перша лекція „економіки".

Ходили часто з батьком до бібліотеки, Ти цікавився як дорослий світовими проблемами: „Що це таке комунізм? Чому є війна? Навіщо люди вбивають один-одного? Нелегко дати відповідь на ці питання. Нам дорослим ці речі не зрозумілі, чому одні одних постійно гноблять та поневолюють? В добі найбільше ракетного досягнення — розв'язки на це ніхто немає.

На Великдень помагав мені пекти пасочку і перший раз пробував писати писанки. Тішився та тріпав рученятками, багато писанки на цьому потерпіли, бо з утіхи, теж... потріскали!

Почав захоплюватися дитячими платівками, музикою, оповіданнями. Схоплював кожне слово і разом співав. Не хотів більше іграшок — тільки платівки-рекорди.

Одного дня розсердився на мене й грозив, що залишить хату.

— Піду геть, ще заберу татка зі собою!

— Що ж я тоді буду робити, з ким я буду?

— Ти будеш тоді „олд мейд"!

Завжди в Тебе почуття гумору. Як одного разу батько дав Тобі „кляпса" бо Ти ставав збиточником, — Ти сказав:

— Я знаю мамо, чому татко дав мені кляпса, він хоче, щоб я вмив чистенько свої очка сльозою.

Надзвичайно буйна уява, завжди імпровізує забави — гри, з різними іграшками. Вони в Тебе живі. Кожна з них має свою „ролю".

— Мамо, чи ти знаєш чим я буду — як виросту великий? Буду поетом!

В тебе синочку, вже поетична душа! Щасти Тобі Боже!

Ми поїхали поїздом до Мілвоке, бо там одружувався син хрещеної мами — Ігор. Ти виглядав як справжній дружба, в чорних довгих штанах, в білім жакетику зі золотими ґудзиками. Перевтомлений дорогою (їздою цілу ніч на поїзді) відмовився нести на вишиваній подушинці — вінки барвінкові. На весіллі Ти навчав одного пана правильних наголосів рідної мови і всі подивляли Твоє знання та відвагу. Тоді знову в Чікаґо „видряпалися" на сто-поверховий будинок... закінчили вакації — плаванням та відпочинком у Вісканзин-Делс.

Яка щира була Твоя молитва, коли Ти клякнув, під час різдвяних свят, схиляючи голову низенько казав:

— Бозю, Ти маєш дуже гарного сина... я люблю Його, ...йому на ім'я Ісус. Ґратулюю, Бозю!

Були й жахливі хвилини, коли одної серпневої неділі, 10-літний хлопчисько Бобі зловив Тебе за шийку і пробував задушити. Моє серце завмерло на секунду, я тоді як вовчиця кинулася Тебе рятувати.

Хворів зимою на вушка і горло — жалівся: — Бозю, чому я мушу мати цей біль? Треба було серед півночі дзвонити лікарці, яка порадила на успокоєння болю — дати ложку горівки. Це помогло і тоді Ти знову казав:

Який Ти Бозю мудрий, що Ти шепнув д-р Крейг дати мені алькоголю. Мої вушка вже не болять! Дякую, Бозю!

Коли наш татко сідаючи на крісло (якого не було) „сів" на підлогу, то Ти скоренько допоміг йому піднятися, тоді скоренько побіг до умивальки налляв гарячої води до ґумової пляшки, та й посадив на це свого татка:

— Щоби не боліло, та скоро загоїлося!

Такий Ти був „лікар" — солоденький.

На свято Матері — була програма в школі. Чудовий силует з Твойого профілю (зроблений гарною учителькою — Долман), який буду ціле життя зберігати! Подарував Ти мені біленьку квіточку, зроблену Твоїми дрібними рученятами — в середині квітки — Твоя мініятурна знимочка, та й ще намалював „портрет" мами. Ще до цього компліменти:

— „Ай виш" (як скоро хотів розказати, то починав — айвиш), щоби я був такий добрий, як ти!

„Ай виш" дорогий сину, щоб Ти був кращий за мене, щоб навчився пізнавати людей, з їхніми проблемами, щоб корисним став для людства! Тобі ще потрібно багато помочі. Моє серце і руки, завжди готові для Тебе? Мені потрібно багато витривалости — а Тобі здоров'я, бистрого розуму, — та теплих, соняшних променів!

Пройшло шість найкращих років в нашій сімї

Мовчазною молитвою, благословлю кожнісеньку хвилину і кожним живчиком, пульсованням моєї крови — благословляю!

Це не поезія — це мова серця мого, любий сину, надземське почуття, — в одне слово зложилося — люблю!

1971 року

МУЗЕЙНІ ВІСТІ

МУЗЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Східня Філія Українського Музею Союзу Українок Канади в Торонті

Минув рік як офіційно відкрито Східню Філію Музею в Торонті, Онтаріо. Праця Музейна стала більш активною і треба було багато зусиль, щоб улаштувати Музей для постійних оглядин. Але добра воля і жертвенна праця музейної управи, на чолі з головою Іванною Іваночко, Музей поставили на професійний рівень. Треба з приємністю ствердити, що знавці мистецтва давали дуже позитивну оцінку за гарно виставлені експонати, а головно захоплені нашими народніми строями з минулого.

Східня Філія Музею, яка приміщується в Інституті Св. Володимира, є осередком ознайомлення чужого суспільства з нашим минулим і красою українського народного мистецтва.

Музей відкритий кожного дня за виїмком понеділка, а для групових відвідин — відчиняється по замовленнях.

Під час літа численно відвідували Музей гості, туристи, а навіть були гості з Великої Британії, Німеччини, Норвегії, Румунії, Франції, Австралії, Америки та інших країн. Кожного року в місяці червні відбувається в Торонті міжнародній фестиваль, знаний „Караван", де національні групи улаштовують мистецькі покази, виставки та концерти. В Інституті Св. Володимира також відбувся „Караван" під наз-

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ КАНАДИ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ — СХІДНЯ ФІЛІЯ — УПРАВА 1981 - 1982

1-ий ряд з ліва на право: Софія Степанюк, Оля Гамара, Іванна Іваночко, Доця Гуцуляк-Мандзюк, Іванна Вахна, Анна Троян, Стефанія Яхимець.

2-ий ряд з ліва на право: Анна Євчук, Стефанія Олійник, Ґиня Кухта, Наталка Кулик, Ірина Шиповик, Галя Слюзар, Галя Ключко, Дарка Костюк.

Відсутні: Ніна Козій, Одарка Дяковська, Анна Паліенко, Наталія Шевчук-Саґден, Ганка Романчич- Ковальчук — Почесна членка Центрального Музею.

вою павільйон „Одесса". Підчас „Каравану" наш Музей був відкритий щоденно і його відвідало тисячі глядачів.

Музейні члени, які в цей час дижурили, давали інформації про наш Музей і зауважили, що в більшости молодь цікавилася музейними експонатами. Оглядали з великим зацікавленням кожну частину строю. Багато було питань про українське мистецтво тепер і в минулому. Нераз вив'язувалися дискусії поміж старшими і молоддю; тим самим чужинці ознайомлювалися з прикметами народньої творчости України. Музей є дуже корисний для освідомлення української молоді, щоб вивчали культуру свого народу і любили її.

В музейній крамничці (бутік) гості і туристи мали можливість набути гарні пам'яткові речі українського змісту: такі, як книжки, взірці для вишиття, вишивані подушечки, керамічні вироби, карточки, писанки, ручно оздоблені киптарі й інші дрібні речі.

В більшості речі до крамнички виробляють музейні члени, за що їм належиться велика подяка.

Треба оцінити муравлину працю наших попередників, при Музею Союзу Українок Канади, яка збудувала таку корисну інституцію для українського і англомовного суспільства.

Праця в Музеї найбільше припадає членам музейної управи, до якої входять ідейні і відповідальні одиниці, здебільша знавці музейного мистецтва.

Згадуємо в цей важливий час голову Івану Іваночко, яка протягом п'яти років очолювала управу Східньої Філії Музею С.У.К.

Пані Іваночко, віддана суспільна діячка, яка окрім своєї професійної праці і родинних обов'язків, вклала багато труду в розбудову і розвиток Музею Союзу Українок Канади. Вона завжди гідно і з посвятою працювала, щоб наш Музей став на належному рівні з іншими Музеями в Канаді.

Треба признати з вдячністю, що в часі її головства придбано відповідне приміщення для Музею й офіційно відкрито для постійного суспільного вжитку. Також за цей час придбано багато цінних експонатів народнього мистецтва. Пані І. Іваночко провадила переговори з представниками музейництва при відділі Культури і Розваги Онтарійського уряду в справі ґренту і оформлення музейного приміщення. Вона достойно репрезентувала наш Музей на різних з'їздах, імпрезах і публичних виступах, а головне плекала гармонійну співпрацю з Костюмовою Асоціяцією Онтаріо. Незважаючи на безліч клопотів ,вона старалась плекати сприятливу атмосферу серед членства музею і управи. Музейна управа вшанувала пані І. Іваночко як уступившу голову привітом і дарунком.

На Провінційному З'їзді Східньої Екзекутиви С.У.К., в Оттаві в днях 5-7-го листопада 1982 року вибрано нову управу Східньої Філії Музею в складі: Іванна Іваночко — уступившa голова, Оля Гамара — голова, Анна Троян — 1-ша заступниця голови, Наталія Саґден — 2-га заст. голови, Дарка Костюк — рекордова секретарка, Стефанія Олійник — кореспонденційна секретарка, Стефанія Яхимець — касирка, Іванна Вахна — куратор.

Члени управи: Доця Мандзюк, Анна Євчук, Галя Слюзар, Ірина Шиповик, Наталя Кулик, Софія Степанюк, Ніна Козій, Дарія Дяковська, Галя Ключко, Анна Палієнко, Оля Карманін, Марія Іваник.

С. Степанюк.

ВЕЛИКОДНІ ПРИВІТИ

Цього року Великдень припадає в місяці травні і журнал „Промінь" звертається до управ відділів та членства з проханням присилати Великодні привіти.

В першій мірі хочемо ділитися з членством і проводом найкращими побажаннями, а по-друге, — журнал „Промінь" дуже потребує такої піддержки. Розміри: пів сторінки — $50.00, чверть сторінки — $25.00, одна восьма сторінки $15.00.

На це число припадає також ДЕНЬ МАТЕРІ. Ви можете через „Промінь" привітати Вашу маму і замість квітів, дарувати на журнал, а так само тих матерів, які відійшли у вічність з нагоди Дня Матері, можна вшанувати згадкою.

Привіти на Великдень і День Матері повинні бути в редакції не пізніше як 15 квітня.

Редакція

Наслідки ваших вчинків будуть оцінювати інші; ви старайтесь лише про те, щоб ваше серце було чисте і правдиве.

В серці красу і чисті думки переховуй, живи любов'ю рідної землі; у хвилинах сумніву любов рятує, спасає.

У. Кравченко.

THE P. MOHYLA INSTITUTE IN SASKATOON

EDITOR'S NOTE: *The above paper was read by the author at the 5th Assembly of the Ukrainian Mohyla-Mazepian Academy (UMMA) during the Learned Society's Conference, at the University of Ottawa, June 1982.*

L. Tomaschuk was a long time student at P. Mohyla Institute and former Principal of St. Andrew's College.

Mr. Chairman, Ladies & Gentlemen

I am honored to-day to address this distinguished gathering, and to pay tribute to the great institution of Kievan Mohyla-Mazeppa Academy on its 350th anniversary. I was asked to speak on Canadian Institutions, namely The P. Mohyla Institute in Saskatoon and the St. Andrew's College in Winnipeg. Since the time assigned to me is limited to about 20 minutes. I shall therefore restrict my talk to a few remarks about each institution.

The P. Mohyla Institute in Saskatoon

In order to understand the role and the importance of the Institute to the Ukrainian people of Canada, it is necessary to review briefly the conditions under which Ukrainians had found themselves when immigrating to Canada. According to the history of Ukrainians in Canada, the main immigration took place between the years of 1892-1913, and according to statistics about 150,000 arrived in Canada by 1910, and settled in small colonies in various parts of Manitoba, Saskatchewan, and Alberta. In this number, very few were educated and called themselves Ukrainians. Others were divided into various groups depending what part of the Ukraine they came from, so they called themselves Austrians, Bukovinians, Roumanians, Russians, Gallicians etc. It was the first group that assumed the leadership and tried to establish the community life similar to what they were accustomed.

The first community concern was the church. The immigrants from the province of Bukovina and from the provinces of Greater Ukraine were predominantly Orthodox, others who came from the Province of Galicia were Greek-Catholics. Since none of these churches existed in Canada, the Orthodox immigrants fell under the influence of the Russian Orthodox Church, and the Greek-Catholics fell under the influence of the Roman Catholic Church. Many Ukrainians and particularly the more educated ones did not like to be served by Russian, French or the Belgian priests, consequently they organized an independent church, hoping that it would serve religious and cultural needs better, however this so-called Seraphim Church, soon fell under the influence of the Presbyterian Church.

The second concern of these small communities was education. They were anxious that, above everything else, their children receive an education. Thus one-room schools began to appear throughout the communities. May I note at this point that Manitoba had a bilingual system of education, that is English and any other language where numbers warranted. Ukrainian communities therefore were allowed to teach their children in Ukrainian and English. Since English teachers were reluctant to go to these communities, the Manitoba Government opened the so-called Ruthenian Training School. More educated immigrants enrolled in these schools. Although Saskatchewan and Alberta had no bilingual system of education, they also made arrangements to open similar training schools in Regina and Vegreville. It is also interesting to note that the Presbyterian Church took a great interest in the Ukrainian Youth by opening special schools in St. Boniface, Tuelon, and Prince Albert, enticing enrolment by giving free tuition, and hoping that after completing the school, these students would enter theology and become Presbyterian ministers. Many took advantage of these schools, but very few turned to theology. Eventually these schools were closed.

In view of this background the leading Ukrainians, particularly the teachers of the Training Schools came to one conclusion, that in order to develop the Ukrainian culture in Canada, they must rely on themselves and not depend on others for help. Self-reliance became the motto. To educate the public, it was necessary to have media for communication, and an institute to train the youth for leaders, hence originated an independent publication — The Ukrainian Voice, and an independent institute or "Bursa." Prior to 1910, the Canadian Farmer published on behalf of the Liberal Party of Canada, and "Ranok" advocated the interests of the Presbyterian Church.

1910 was the turning point for the Ukrainians in Canada. From this time on, Ukrainians began to acquire their ethnic identity. Their reference of origin as Russians, Bukovinians, Galicians and Austrians began to disappear. They began to call themselves Ukrainians. In delving into the past and finding the rich culture and heroic struggle for nationhood and freedom, the Ukrainian National Identity was found.

To make this identity secure in Canada, education had to continue. By 1916 bi-lingualism in Manitoba was abolished, many Presbyterian Schools were closed, and the need for "Bursa", a Ukrainian Cultural Institution for youth became an absolute necessity. In Saskatoon, on March 4th, 1916, at a meeting of students of the University of Saskatchewan and High School students, a decision was made to venture on a project of establishing an independent "Bursa" in Saskatoon. Wasyl Swystun, a graduate from the Gymnasium in Ukraine and now a University of Saskatchewan student, and A. Kryzanowski, a student from the University of Lviv and now also the University of Saskatchewan, and O. Megas, former editor of the Canadian Farmer, became leaders and organizers of this Bursa. On June 7th, 1916, the P. Mohyla Ukrainian Institute was opened in a rented residence. It is not known who proposed the name of P. Mohyla, but the influence of the Mohyla-Mazeppa Academy in Ukraine was well known, and it was a dream that the nucleus of P. Mohyla Institute in Saskatoon would have the same influence on the Ukrainians in Canada, as the Mohyla-Mazeppa-Academy had in Ukraine. It may be of interest to note —

1. In 1916, this Ukrainian student organization advocated and requested that Ukrainian courses in literature and history be given at the University of Saskatchewan.

2. In 1918, an advertisement in the May 1st edition of the Ukrainian Voice, announced the purchase of a large hotel in Saskatoon to be a permanent location of the Ukrainian Mohyla Academy, which was to house 150 students.

3. On the final registration, the official name chosen was the P. Mohyla Ukrainian Institute. Now in its third location, in a newly built building, this institution is simply known as the Mohyla Institute. *Revival of the Ukrainian Orthodox Church in Canada created a need for a Theological School.*

Outside of the following main events, time does not permit me to outline all the causes during the years of 1916-18 which lead many leaders (Reformists) to turn away from the Greek-Catholic Church and organize the revival of the Ukrainian Orthodox Church in Canada. The events towards the end of World War One, established an Independent Ukraine and awakened strong national awareness among the Ukrainians in Canada. This awareness gave impetus to an Independent National Church, namely the Autonomous Ukrainian Orthodox Church, the "Church of our Forefathers." The second and final cause of the breakaway was the lack of Ukrainian priests in both Russian Orthodox and the Greek-Catholic Churches, as well as the bitter controversy with Bishop Butka's policy. Bishop Butka was sent to Canada by the Roman Catholic Church to serve as Bishop for the Greek Catholics under the jurisdiction of the French Catholic Church of Canada. Many Ukrainians resented being served by priests other than Ukrainians, and when Bishop Butka insisted that the property of the existing churches, as well as the newly acquired building of the P. Mohyla Institute be assigned to the Catholic Bishops Corporation, the final split occurred. Following this, a meeting of the delegates from Manitoba, Saskatchewan, and Alberta, was held in Saskatoon, on July 18-19, 1918. At this meetings, the Ukrainian Orthodox Brotherhood was organized, with an objective to revive the Ukrainian Orthodox Church in Canada. It now became evident that if the Church were to survive and grow, there must be a Theological School to educate and train candidates for the priesthood. First special pastoral courses were held in Saskatoon and Regina. Later a theological seminary was opened in Winnipeg. However with a network of parishes across Canada, and with more cultural organizations and institutions, it became an absolute necessity to have a permanent theological college, which would graduate more highly trained academic candidates for priests. Hence in 1946, a building, housing the Anglican St. John's College, was purchased and by special charter, passed by the Manitoba Legislature, named it St. Andrew's College in Winnipeg. In 1960, after fourteen years of conducting theological and cultural programs, the University of Manitoba, which already accommodated two affiliated colleges on its campus, invited St. Andrew's College to locate on the Campus. In 1962, the College signed an agreement with the University granting it a special status of an Asso-

ciate College. This agreement authorized the College to become affiliated with the University within ten years and teach courses leading to a Bachelor degree.

The new College building were completed on the Campus and officially opened in July 1964. Since that date, the College with its residence and theological faculty was gradually changing and steadily approaching the full affiliation that was envisaged in 1960. Finally on January 28, 1981, with a few deviations, St. Andrew's College became affiliated with the University of Manitoba.

The agreement between St. Andrew's College and the University of Manitoba, established a centre for Ukrainian studies. The University gives formal recognition to the Ukrainian Studies program with its 17 acredited courses. These courses supplement the program at the university, leading to a Bachelor of Arts degree.

I should point out, that the College and its theological faculty as a whole, are completely autonomous, and are under the jurisdiction of the Ukrainian Orthodox Church of Canada. Theological diplomas and degrees are offered by the College. The centre of Ukrainian Studies is under joint College and University jurisdiction, the degrees being offered by the University. The two faculties at the college, offer a great opportunity for the students to achieve a high academic standing in both Theology and Humanities, thus becoming more effective in serving communities and fulfilling their main objectives.

In his inaugural address dedicating the collegeon its opening, Metropolitan Ilarion (Dr. Iwan Ohienko) concluded his dedication with these words —

"What Mohyla-Mazeppa Academy was to the Ukrainians and their church many years ago, so may St. Andrew's College become and continue the same role in our times and in the future to come."

Although the P. Mohyla Institute and St. Andrew's College played and are playing quite a unique part in the life of Ukrainians in Canada, developing and preserving their ethnic identity, to-day there are many other institutions performing similar functions. There are more residential institutions, more colleges, Slavic studies departments in many universities, as well as museums and Ukrainian National Homes. The spirit of Mohyla-Mazeppa Academy continues to grow. All these Canadian institutions are playing important educational roles in preserving Ukrainian identity, and are contributing towards the multi-cultural Canada, and a true Canadian identity.

L. Tomaschuk

ШЕВЧЕНКОВА МОРАЛЬНА І РЕЛІГІЙНА НАУКА

Про цю славу:

„..... Кобзарі співають.
Все співають, як діялось,
Сліпі небораки,
Бо дотепні...
А я? ... а я
Тільки вмію плакать,
Тільки сльози за Україну,
А слова — немає...."
(„Думи мої..." — Петербург, 1839

Все це поглиблює його віру в те, що народній поет є покликаний Богом і має голосити народові правду Божу, кликати його до особистої і національної свободи, розкривати перед ним його історичне буття і призначення, перероджувати його національну душу в дусі його колишньої слави і національної правди. Тому Шевченко з погордою приймає московську критику, що згірдливо прозивала його „мужичим поетом..." „Так, нехай я буду і мужицький поет — писав Шевченко Тарнавському, — аби тільки поет, то мені більш і нічого не треба..." Бо тим, що критика признала його народнім („мужицьким") — тим самим признала його Божим оборонцем серед народу: поетове слово — „то Боже слово"; тільки поет „з Богом розмовляє; тільки він „щебече Господню славу..."

Коли Шевченко усвідомив це собі, що він є Божий Післанець, він починає голосити правду через свої твори як: „Перебендя" (1838 р.); „Думи мої, думи..." (1839); ода „На вічну пам'ять Котляревському" (1838); послання „До Основ'яненка" (1839) — де з'ясовує історичне значення Запорізької Січі, зруйнованої Москвою. В балядах написаних 1838 року „Причина" й „Тополя" та поемі „Катерина", поет учить, як треба стати на шлях добра і духово відродитись, перестерігає українських дівчат не любити москалів, бо то чужі люди і зрадливі, і учить, що Бог зустріне й допо-

може лише тоді, коли людина свій гріх спокутує.

В поемах „Іван Підкова", „Тарасова ніч" і „Гамалія" Шевченко розкриває героїчне минуле українського козацтва в боротьбі з ворогом за свою свободу, що тепер без жодного спротиву гине в московській неволі. Всі образи, що Шевченко виношував і творив у петербурзькій добі, повстали в мистецькій душі поета, як вияв глибоко віруючої людини.

Настроєний у повній побожності служити своєму народові, служити Правді й Богові, Шевченко в роках 1843-47 відвідує Україну і бачить там з одного боку — рай Божий у красі природи, у моральнім житті й побожності українського народу, а з другого — „пекло", якими були: панщина, московське військо, що знесилювали народ і московська політична неволя, яка плюндрувала Україну. Під цим враженням поет з усією силою свого генія виступає проти московської неволі й розпочинає свою геніяльну збірку „ТРИ ЛІТА" написану протягом трьох років (1843-45). За ці три роки поет багато пережив і передумав; скріпилася його національно-державна українська свідомість, скристалізувалися його опозиційні антиросійські настрої, і досягла свого зеніта його ненависть до кріпаччини та до поліційно-бюрократичного ладу в Росії.

Як вислід думок та ідей цієї збірки у 1846 році постає національно-революційне товариство „КИРИЛО-МЕТОДІЄВСЬКЕ БРАТСТВО", в якому Шевченко стає духовним провідником і речником ідей Божого закону.

Панько Куліш в своїх споминах пише так: „Серед цієї благодатної молодіжі (в Києві в. є.) з'явився Шевченко з голосним плачем по нещасливій долі земляцькій і заспівав перед небожатами:

„... Світе тихий, краю милий
Моя Україно!
За що тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?...
(„Розрита могила", 1843)

Цей спів був воїстину гуком труби Архангела для т і є ї м о л о д і, просвіченої Святим Письмом, високої духової чистоти і любов'ю до свого ближнього. „Його плачі, — згадує Куліш далі, — та пророкування... здавались немов якимось одкриттям із неба...". Із цих споминів випливає, що у Кирило-Методіївських братчиків, а особливо в Шевченка, первісна темна воля просвітлюється і на сцену виступає універсальна воля, постає індивідуальність, людина, в якій прокинулась свідомість, що розриває зв'язок з підлеглістю темній волі, волі універсальній. Людина стала на роздоріжжі, де розходяться шляхи індивідуальної волі й універсальної волі. Гармонія духової рівноваги порушилась і зв'язок обірвався. В такім становищі в обличчі правди людина стала свобідною. В душі людини ховається сила темного принципу і в той же час сила принципу світлого. Проти себе стають найглибша безодня й найвище небо, тобто обидва центральні пункти світового порядку. Людина, що належить до тваринного світу природи, ховає в собі незалежний і свобідний принцип відношення до Бога. Оцей процес самоозначення людини, надає людині постійного характеру. Так формувався і характер Шевченка. В його душі від дитинства діяв добрий дух, що шукав правди не тільки для себе, але й для свого народу. Пізнавав Правду Божу і вона робила його свобідним.

І це була ота вища свобода в Христі. Просякнутий нею, Шевченко став вільним від сваволі, визрів у добрі, усвідомив свою віру і життя в вірі і в Божім світі знання стало просвітленим і об'єднуючим правду, добро й поведінку. Цю свободу дав Ісус Христос і такою її Шевченко вільно прийняв, в центрі якої була Проповідь Христа на Горі до народу й наука та пророцтва Пророків. Під впливом цього Шевченко змальовує Страшний Суд Господній через народ:

„... Схаменіться! Будьте люде,
Бо лихо вам буде:
Розкуються незабаром
Заковані люде;
Настане суд! Заговорять
І Дніпро і гори,
І потече сторіками
Кров у синє море
Дітей ваших..."
(„І мертвим і живим..." —
В'юнщина, 1845)

Тут же Шевченко остерігає:

„... І дим хмарою заступить
Сонце перед вами,
І навіки проклянетесь
Своїми синами.
Умийтеся! Образ Божий

Багном не скверніте!
Не дуріте дітей ваших...",

а духове оновлення своє Шевченко визначає в поемі „Чигирин", бо слава Чигирина, української гетьманської столиці, була для Шевченка свята і він пише:

„... Чигирине, Чигирине!
Все на світі гине,
І святая твоя слава
Як пилина, лине
За вітрами холодними
В хмарі пропадає."

І з болем у серці питає:

„... За що боролися ми з ляхами?
За що ми різались з ордами?..."

і тут же в образі юродивого * відповідає:

„... А я, юродивий, на твоїх руїнах
Заснула Вкраїна,
Марно сльози трачу.
Бур'яном укрилась, цвіллю зацвіла, —
В калюжі, в болоті серце прогноїла..."

і далі готуючись до власного виступу за свій нарід, поет закликає викувати новий леміш і чересло до старого плуга (до минувшини) і заорати переліг України, а на ньому посіяти свою науку. І люд український відродиться, знову стане козацьким, щоб боронити справу і віру:

„... Розпанахають погане,
Гниле серце, трудне,
І вицідять сукровату,
І наллють живої
Козацької тої крови
Чистої, святої!..."
(„Чигирин")

Під впливом віри поет перекладає численні Псалми Давидові, читає книгу Єклезіяста і проймається її філософією, яку подає в „Гайдамаках", в поемах „Чигирин" і „Сон". В особі Шевченка в цій добі, а під його впливом і Братчиків виступає героїчне християнство української нації в наступі й поході проти неправди (зла) і безбожного насильства московської деспотії. Оскільки зродження духа є царина історії, то мета її є в перемозі й перетворенні злого світу за допомогою любови в панування царства Божого, а тому Шевченко і Братчики вірили, що наступить у майбутнім „ЗОЛОТИЙ ВІК" в українській історії. Поскільки історія України є „трагедія народу", то Шевченко цю трагедію, цебто панування зла в історії України розкриває в своїх творах і показує, що дух зла, польський, московський і український (через перекінчиків і зрадників) розлився по Україні і руйнує її („Розрита могила", „Чигирин", „Великий льох", „Посланіє..."), а поема „Сон", „Кавказ", і „П с а л м и" у всій страшній правдивій дійсності розкривають потоптання Москвою при допомозі Польщі та землячків, усіх прав українського народу і його правди, за яку він у минулім так довго і вперто боровся. Це все невмирущі твори і витвори мистецького, національного і політичного генія. А „ЗАПОВІТ" Шевченка — то другий гимн українського народу, що кличе до боротьби проти гнобителя. І тоді, „... Як понесе з України у синєє море кров ворожу....

Отоді я
І лани, і гори —
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися..."
(„Заповіт" — Переяслав, 1845)

Це не помста раба, а боротьба вільного духом християнства, за ідею Богом даної християнської свободи людини і нації.

„... Борітеся, поборете!
Вам Бог помагає,
За вас сила,
За вас воля
І правда святая!.."

На такі явні заклики Москва не могла дивитися спокійно. Кирило-Методієвських Братчиків і Шевченка в 1847 році заарештовують і висилають на вічне заслання в Сибір. Ця доба заслання і повної неволі для Шевченка була особливо героїчна в його духовім іспиті. „... — Я неначе той злодій, що падає в безодню... Ладен за все вхопитись. Така жахлива безнадійність, що тільки одна християнська філософія спроможна боротись із нею..." (лист до княжни В. Репніній). Роздумуючи над своїм тяжким становищем в аспекті релігійнім, Шевченко прийшов до найглибшого переконання що: „Данте Алігієрі хоч і був вигнаний

із своєї батьківщини, але йому не заборонили писати про своє пекло і своє Беатриче..., а я ...я був нейщасніший від флорентіського вигнанця, зате тепер щасливіший від найщасливішого із людей. Тепер і то тільки тепер, я зовсім увірував у слово: „Люб'я наказую ви" тобто люблячи караю вас. Тепер тільки молюся я й дякую Йому за безконечну любов до мене, за посланий іспит. Він вилікував і очистив моє бідне, хворе серце. Він відвів від очей моїх призму, через яку дивився я на людей і на самого себе. Він навчив мене любити ворогів і тих, що нас ненавидять. А цього не навчить ніяка школа, крім тяжкої школи іспиту та численних довгих бесід із самим собою. Тепер я почуваю себе бездоганним християнином... (лист до графині Анастасії Толстої 9-го січня 1857 року). В такім духовім відновленні Шевченко пише „Художник"; свій Щоденник („Журнал"). В такім духовім наставленні Шевченко любується постатями Варнака („Варнак"), наймички („Наймичка"), Максима („Москалева криниця") і багато інших. Змальовує ряд картин на тему євангельської притчі про Блудного сина й інше, переспівує Святе Письмо. Коли Шевченко в 1857 році вийшов на волю, він був віруючим християнином у повному розумінні цього слова і таким і залишився. Пишучи „Неофітів" Тарас Шевченко підносить колосальну ролю перших християн, що в своїй духовій боротьбі завоювали цілий світ.

В своїх листах до княжни В. Репніній Шевченко писав: „Єдина моя втіха тепер — це Євангеліє. Я читаю його щодня, щогодини, а також „Новий Заповіт". Внаслідок цього читання в мене зродилась думка описати серце Матері по житті Пречистої Діви, Матері Спасителя, а друге — намалювати картину розп'ятого Сина її. Оці настирливі думки про мистецьке скомпанування двох образів: Божої Матері і розп'ятого Ісуса Христа, Шевченко здійснив тільки на волі: частково в поемі „Неофіти" і „Марія".

„... Все упованіє моє
На тебе, мій пресвітлий раю,
На милосердіє твоє, —
Все упованіє моє
На тебе, Мати, возлагаю.
Святая сило всіх святих,
Пренепорочная, благая!
Молюся, плачу і ридаю:
Воззри, Пречистая, на їх,
Отих окрадених сліпих
Невільників..."
(„Марія" 1859)

Споглядаючи всю тварчість Т. Шевченка, шлях страдницького його життя і ролю поета в народі, можна з повним правом назвати його посланником Божим. Віра його йшла впарі з рівнем його свободи і свободою його Нації.

Всі герої в його творах були борцями за правду й волю і віруючими християнами. Тільки чинна віра, діяльна, була для Шевченка справжньою, бо служити справі визволення рідного краю, служити народові для Шевченка значило і служити Богові. І Шевченко служив до кінця свого життя і вмер на службі Нації й Богові. Ми є спадкоємцями всього цього, а це значить, ми маємо сприйняти, берегти і розвивати її традиції. Ці традиції ввібрали в себе все краще, чим визначається історично-національний характер нашого народу. Істинна народність, волелюбство, громадянська мужність, моральна гідність, героїзм, любов до праці, людяність і чутливість мають бути нашим світочем, що традиційно передаватимуться від покоління до покоління.

---

* За старої Русі-України деякі люди удавали із себе блазнів, з яких усі глузували і називали юродивими, а робили вони це, думаючи що заслужать собі спасіння душі.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

Т. Шевченко — „Кобзар", Прага 1941 р.

М. Драгоманів — „Шевченко, українофіли і соціялізм", Женева 1884 р.

В. Г. Щурат — „Т. Шевченко і Святе Письмо", Львів 1896 р.

Дм. Чижевський — „Історія української філософії", Прага 1928 р.

Ів. Франко — „Пам'ятки української мови й літератури" — Передмова до 1-го тому видання апокрифів.

Мих. Лободовський — „Шевченкова »Марія«", Харків 1891 р.

Мих. Грушевський — „З історії релігійної думки на Україні", Львів 1925 р.

Митрополит Іларіон — „Релігійність Тараса Шевченка", Вінніпег, 1964 р.

Валентина Єрмоленко.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

● В обіжному листі до відділів Централя проголошує, що черговий Всеканадський З'їзд складових організацій СУС, а в тому й Союз Українок Канади відбудеться в днях 27-31 липня 1983 року в Саскатуні в приміщеннях Саскачеванського університету. Централя Союзу Українок сподівається поважного зацікавлення членства черговим З'їздом та належної в ньому репрезентації.

● Опрацьовану „Програму жалібної академії" Централя Союзу Українок вислала до кожного відділу відмічення Великого Голоду в Україні в 1932-33 роках з пригадкою, що прибутки з концертів призначувати на політичних в'язнів, а конкретно, на допомогу Закордонному Представництву Української Гелсінської Групи в Нью Йорку, яку очолює ген. Петро Григоренко.

● Заходами референтки народного мистецтва при Централі Союзу Українок, пані Дарії Янди запляновано Міжпровінційний Контест, який складається з п'ятьох різних ділянок, а саме:

1. Українське традиційне тканя,
2. Українське народне вишивання,
3. Писання писанок,
4. Різблення — мистецьке вирізування,
5. Історія українського народного мистецтва.

● З проведених провінційних проєктів запляновано влаштувати на головному З'їзді в Саскатуні велику і різнородну виставу народного мистецтва.

● Протестні заходи поробила Централя Союзу Українок проти порнографічних фільмів у Канаді, вислала відділам брошуру англійською мовою, яку видала Організація Міжнародної Амнестії та поручає членству на місцях прилучуватись до таких спільних протестів.

Цього року відбудеться також 14-ий Конґрес Українців Канади. Конґрес відбудеться у Вінніпезі в днях 7-10 жовтня у Вестін Готелі (колишній Вінніпеґ Ін). Дату і місце Конґресу офіційно проголосила Екзекутива КУК.

НА ПІДДЕРЖКУ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ...

У своєму обіжному листі з січня цього року голова Союзу Українок Канади пані Анна Звоздецька зробила заклик, щоб прибутки з жалібних академій, заплянованих цього року, призначити на цілі політичних в'язнів. Разом з цим обіжним листом до кожного відділу Союзу вислано з Централі щойно опрацьовану програму для влаштування академій з приводу 50-річчя великого голоду в Україну в роках 1932-33.

Як відгук на цей заклик, особливо в справі допомоги політв'язням, перший озвався відділ Союзу Українок при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні, якого очолює пані Філя Кругляд. Членство відділу на своїх зборах ухвалило скласти 1,000.00 долярів на працю Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи, яку очолює генерал Петро Григоренко.

Цей патріотичний жест відділу Союзу заслуговує на оцінку, як членства жіночого товариства то так і проводу Союзу Українок Канади за зрозуміння одної з найпекучіших актуальних справ і не тільки фінансової допомоги, але й моральної заяви стати поруч гуртка людей, які під цю пору несуть найбільшу службу Україні та її народові...

Це не перша пожертва відділу при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні. Це жіноче товариство має за собою поверх півстоліття безперервної активної праці, почавши від щоденного господарства в громаді до виховної праці серед молоді, у збереженні та плеканні рідної культури у всіх її ділянках і в прямуваннях до державницької думки серед свого ідейного членства. Вже десятиліттями піддержує відділ Державний Центр Української Народної Республіки в Екзилі та в організації Міжнародної Амнестії забирає слово в справі українських політичних в'язнів.

Це так загально кілька думок про жіноче товариство в Едмонтоні, як і про інші товариства — відділи Союзу Українок Канади, які у своїй скромній неголосній праці активно включаються і в поточні події дня. На цьому місці хочемо підкреслити важливість розуміння сучасної доби та її потреб в ході нашого суспільно-громадського життя.

Будемо пильно слідувати за ходом підготовки і влаштування жалібних академій, які повинні б відбутись у кожному відділі згідно з плянами Централі Союзу Українок у квітні.

ПОДЯКА ЗА КНЯЖІ ДАРИ

Всім нам відомо, що українська преса у вільному світі не могла б вдержатись при житті, коли б крім передплат її не підсилювали читачі-добродії своїми дарами, так званим, пресовим фондом. Коли денна преса в Канаді для канадців це „бизнес", то іншомовна, етнічна преса, а в тому й українська, це народна справа. Преса важлива нарівні всяких народніх інституцій, бо вона їх своїм словом розбудовує і підносить. Ті, що складають пожертви на рідну пресу, вони складають на найбільшу „народню інституцію".

Журнал „Промінь" багато завдячує своїм приятелям-жертводавцям, які при кожній нагоді, чи то з дня уродин друзів, чи з ювілейних прийнять, чи нев'янучих вінків, інші при р і ч н і й передплаті включаючи додаток „на фонд", а деякі відділи зокрема кожного року складають свій дар.

На цьому місці хочемо зокрема висловити подяку нашим меценаткам за їх „княжі дари", яким ми не завжди маємо нагоду як слід подякувати, бо не завжди про них ближче знаємо. Ось при кінці грудня минулого року редакція отримала невеличкого листа такого змісту:

„Хвальна Редакціе!" Прошу прийняти на потреби журнала",

Катерина Гречка, Ванкувер."

В листі чек на $1,000.00. Таким скромним способом було її бажання скласти княжий дар на журнал.

Першою меценаткою, що склала 1,000.00 долярів на „Промінь", це Софія Ґрещук у Саскатуні. Було це в перших роках початкової праці журнала і фінансових труднощів. Під час одного мого побуту в Саскатуні в якихось громадських справах, на коридорі залі стрінула несподівано Софію Ґрещук. Це заслужена громадянка сеньйорка, в и с о к а, пристійна. Перекинувшись кількома звичайними привітальними реченнями, каже вона „А я чимсь кину на вас..." і без дальших слів вручила мені листок паперу і пішла. Чек на $1,000.00 на Промінь з дописко̀ю „не проголошувати тепер". Я навіть не вспіла подякувати.

Серед меценаток „Променя" є пані Єлена Коваль з Келґарі. Її дари на „Промінь" перевищують тисячу. Є вона також референткою журнала, придбала для нього кільканадцять передплатниць та у своєму завіщанні записала $5,000.00 на журнал.

Хай цих кілька скромних рядків буде висловом нашої щирої подяки згаданим паням сеньйоркам за княжі дари на „Промінь".

Н. Когуська.

З ПРИВОДУ 50-ЛІТТЯ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Торонто

В неділю 24 жовтня 1982 року відділ СУК ім. Св. Княгині Ольги при катедрі Св. Володимира спільно з парафіянами і катедральним хором згадали 7 (сім) мільйонів жертв голоду в Україні. Після Служби Божої о. митрат Юрій Ференсів, о. прот. Петро Бублик, протопресвітер о. Дмитро Фотій і о. прот. Гусак, гість з Америки відслужили Панахиду, співав катедральний хор.

Молитву перед обідом-тризною прочитав о. Ю. Ференсів, „Вічную пам'ять" проспівав катедральний хор спільно з усіма присутніми. Жалібну програму відкрила голова відділу п-і Марія Божик слово про голод в Україні. Наступними промовляли і читали про голод — заступник голови Катедральної громади пан Дубик, поетеса Світлана Кузьменко продеклямувала свій вірш „Присвята 50-річчю голоду в Україні", пан Петро Шкурко прочитав уривок з оповідання „Миргородський Ярмарок" Олени Звичайної про голод і д-р Олег Підгайний.

Частина ансамблю бандуристів імени Гнат Хоткевича під проводом п-і Валентини Родак у складі Наталі Лебединськоїї, Олі Корець, Марти Гільчук, Світлани Ліщини, Орисі Критюк, Марти Микисор та Оксани Родак з бандурою проспівали пісню на музику Китастого „Скажи мені правду". Катедральний хор і та ж частина ансамблю з Василем Корцем і бандурами виконали дві пісні „Ой за гори кам'яної" і „Горе тій чайці" музика М. Леонтовича і на кінець проспівали „Величає душа моя Господа" муз. М'ясникова. Молитву після обіду прочитав протопресвітер о. Д. Фотій. Продукти на поминальний обід пожертвували пан Степан і його дружина Ольга Станько та пан Павло з дружиною Марією Божик, власники крамниці фірми IGA.

Грошову збірку на придбання ікони для молитовного спогаду про голод в Україні і на розбудову оселі Київ на відзначення 1000-ліття хрещення України в Святу Православну Віру, перевели добр. Минодора Фотій, добр. Анна Ференсів і добр. Катерина Бублик. Сцену удекорували п-і Єлисавета Руденко, п-і Марія Божик і добр. Анна Ференсів. На сцені був вміщений чорний хрест з написом: „50-річчя голоду в Україні — 7 мільйонів жертв".

Подяку склала голова відділу Марія Божик.

Добродійка Єлисавета Василів

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Тарас Шевченко

Тарас Шевченко — це найбільший український поет. Він уродився дня 9 березня 1814 року, в селі Моринцях на Україні, а помер дня 10 березня 1861 року на чужині в місті Петербурзі. Шевченко любив цілим серцем свій нарід, свою рідну мову і свою рідну землю, Україну. Він писав чудово-гарні вірші. Всі його вірші списані в одній великій книзі, що зветься „КОБЗАР".

Ось такі золоті слова пише Тарас Шевченко для нас:

Учітеся брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь:

Бо хто Матір забуває,
Того Бог карає,
Чужі люди цурають ся,
В хату не пускають.

Свою Україну любіть,
Любіть її, во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

Наша дума, наша пісня
Не вмре не загине.
От де, люди, наша слава
Слава України.

Слава не поляже,
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда,
І чиї ми діти?

ПЕРША КВІТКА

Було ще зовсім, зовсім холодно, як під поверхнею землі заворушилося життя. То перші, весняні квіти збиралися на „важливу нараду.

„Подруги", промовив відважний Крокіс, що цвіте звичайно на луках і левадах. „Невже ж не відчуваєте, що на землі все готується до весни? Шумлять ще недавно сковані льодом потоки, падуть теплі дощі, просякаючи аж тут до нас своєю вологістю, гріє весняне, несміливе сонце... Час нам поглянути на світ Божий".

„Зарано, зарано", відозвалася боязлива фіялка. Чуть, чуть я не відморозила собі носик, поглядаючи необачно на землю. Там ще дуже холодно і трапляються приморозки". — „Так, так, там дуже холодно" — повторив жовтий нарциз і рядочок рожевих тульпанів...

Але тендітний пролісок на тонюсенькій ніжці так сказав: „Коли лякатимемося зимна і морозу, довіку сидітимемо під землею. Лише до відважних належить світ". Він одним помахом голівки розгорнув тверду, закостенілу глину і білим личком поглянув цікаво на землю.

„Ой та й зимно, зимно, прошепотів, але здорово, треба гартуватися"...

Там і тут лежали ще брудні клаптики снігу, що топилися майже на очах до лагідного, весняного сонця. На голій гилячці гойдалася якась пташка з наїженим проти вітру пір'ячком і чекала також весни. Між кущами бродив злосливий приморозок, але він не запримітив проліска, подібного до клаптика білого сніжку. А то було б йому горе.

Біля полудня зовсім потемніло. Приморозок пішов собі геть, а пташечка розмовляла з першою квіткою приязно і щиро, обіцюючи їй швидку весну.

Згодом появилося більше біленьких пролісків. Вони гойдалися на тонесеньких ніжках і видзвонювали своїми голівками — дзвіночками весняну пісню, яку той лише розуміє, хто любить квіти...

Іванна Савицька

МОЛИТВА

Пошли нам Боже,
Маленьким дітям
Щастя, здоров'я
На довгі літа.
Щоб виростали
Розумні й сильні,
Душею чисті
І серцем вільні.
Щоб нам світила
Зіронька долі,
Щоб ми не знали
Лиха ніколи.

К. Перелісна

З Провінційного З'їзду Союзу Українок у Манітобі

Провінційний З'їзд Союзу Українок в Манітобі відбувся у Вінніпезі під час спільного З'їзду складових організацій і Колегії Св. Андрея.

Перша спільна сесія відбулась в п'ятницю вечером, яку відкрив проф. Єренюк, молитву перед нарадами провів протопресвітер Ф. Керніцький, вшановано пам'ять померлих членів і членок.

Слідували привіти представників централь та установ: п. Андрій Мельничук, голова СУС, пані Марія Білоус, орган. референтка від Централі Союзу Українок Канади, о. проф. О. Кравченко від Колегії Св. Андрея, панна Д. Довбуш — голова Пров. Екзекутиви СУМК, пані А. Стельмащук, голова Пров. Екзекутиви СУК, п. Г. Кукса, голова Ман. Пров. Екзекутиви ТУС і п. А. Павлик від „Українського Голосу".

По цім слідували змагання СУМК у красномовстві під керівництвом пані О. Завісляк і на закінчення сумківці подали чай.

Окрема сесія Союзу Українок відбулася у суботу 13 листопада в приміщенні катедральної залі Пресв. Тройці. Наради відкрила вступним словом голова пані А. Стельмащук. Молитву провела добр. М. Керніцька. До президії З'їзду увійшли пані: А. Стельмащук, Н. Когуська, О. Лучак, М. Савіцька, М. Білоус, Д. Черевик, А. Шевель, М. Андрейчук, Н. Грицак, К. Ілюк. До резолюційної комісії: Н. Когуська, Є. Білич, А. Павлик.

Голова Пров. Екзекутиви А. Стельмащук представила делегаток, яких було 21. Звіти з діяльности Пров. Екзекутиви здавали: касирка пані Н. Міщук, Ф. Смук, Орися Лучак — з праці філії Музею, А. Стельмащук — звіт голови, П. Ігнаш — заст. голови, Д. Черевик — кореспондентки, О. Завісляк — рефер. СУМК і представниця до Пров. Жіночої Ради, К. Будзинська.

Після звітів промовляла голова Музейної фундації Марія Савіцька про ціль своєї поїздки. Головною точкою з'їзду був семінар, якого ціллю було пригадати напрямні Союзу Українок Канади: Теми семінару:

1. Способи, як здобувати нових членок — панелістки — Валентина Шевель-Нозворті і М. Білоус.

2. Чи членство по відділах цікавиться досить такими ділянками як історія, література, малярство, музика — панелістки — Г. Коваль і В. Мулик-Луцик.

3. Які напрямні праці вказує нам наш статут і чи наша праця по відділах йде по лінії тих засад — панелістки — А. Павлик і О. Лучак.

В дискусіях брали участь добр. Л. Удод, добр. М. Керн'цька, П. Матвійчук, Ф. Смук, Н. Грицак, А. Стельмащук, О. Лучак, М. Зайцев.

В пообідній сесії пані К. Ілюк, делегатка з Толстой подякувала господиням за приготуванням обіду. В імені номінаційної комісії пані А. Шевель прочитала список номінованих членок до Провінційної Екзекутиви Союзу Українок на Манітобу. Склад Екзекутиви доповнено пізніше.

Склад Провінційної Екзекутиви Союзу Українок в Манітобі на 1983 рік:

Уступивша голова — Анна Стельмащук
Голова — Соня Бейзик
1-ша заступниця голови — Павліна Ігнаш
2-га заступниця голови — Галя Майба
Рекордова секретарка — Анна Шевель
Кореспондентка — Валентина Мулик-Луцик
Касирка — Настуня Міщук

РЕФЕРЕНТКИ:

Молодших відділів СУМК — Ольга Завісляк
Культурно-освітня — Анна Назаревич
Стипендій — Галя Ґедовз
Шкільництва — Марія Юрків
„Променя" — Єлисавета Білич
Архіву — Домка Терновецька
Манітобської Жіночої Ради — Катерина Будзінська

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Галя Романюк (членка відділу при Катедрі Пресв. Тройці)
Марія Кушнірик (членка відділу ім. Княгині Ольги при Соборі Св. Покрови)
Добродійка Галя Тетеренко (членка відділу ім. Л. Українки в Трансконі)

ОКРУЖНІ ПРЕДСТАВНИЦІ:

Анастасія Грицак на округу Овкбурн...
Клавдія Ілюк на округу Вайта...

Ухвали Провінційного З'їзду

З приводу Декади Української Родини, а разом і гасла З'їзду "Родина як основа церковно-громадського життя", зібрані на З'їзді його учасниці стверджують потребу посиленої праці в родині, особливо звертаються до родин молодших батьків у виховуванні дітей в національно-релігійному дусі, у плеканні живої української мови, звичаїв та рідних традицій.

Заслухавши цінних думок учасниць панельної дискусії, зібрані на цьому Зїзді підкреслюють особливу потребу програм культурно-освітньої діяльності по відділах Союзу в Манітобі, тим самим З'їзд Звертається до Зарядів Товариств на місцях організувати й вводити в програму запляновану Централею Союзу Українок Канади освітню для членства працю.

Цей З'їзд Союзу Українок у Манітобі вважає необхідною потребою посилити активну працю по відділах серед членства та українського громадянства взагалі для потреб Українського Музею Канади, для підтримки його проєктів, а зокрема для проведення пожертв на його діяльність. З'їзд привітав представницю Музею пані Марію Савіцьку та її об'їздку в Манітобі в музейних цілях.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

50-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ ІМ. Н. КОБРИНСЬКОЇ Вилінгдон, Альберта

Відділ ім. Наталії Кобринської влаштував ювілей з нагоди 50-ліття свого заснування. Свято відбулось в неділю 31 жовтня. В програму ювілею входив святочний обід, що його приготовили господині при помочі членок; відбулось відзначення членок — одних за 50-літню, інших за 25-літню працю в Союзі Українок Канади. На цьому ювілеї відбулось особливе відзначення і вшанування членки пані Анни Кузик, одної з перших членок відділу за її 50-літню, без перерви працю в жіночому товаристві.

На цьому ювілеї святочну доповідь, а радше історію відділу розповіла пані Анна Підручна з Веґревил. Святочний стіл був гарно вдекорований короваєм, що його спекла пані М. Шевчук. Донька пані Кузик Марія з Едмонтону приїхала з дівчатками (внучки пані Кузик) і привезли удекорований торт. Пані Кузик, як ювілятка була гарна вбрана у своїй буковинській народній ноші, сиділа за головним столом поруч о. Н. Бова та інші визначні гості. Парох о. Н. Бова провів передобідню молитву і поблагословим страви. П. Іван Лакуста провів многоліття. Ювілятки за 25 років праці сиділи поруч коло окремого стола.

З доповіді пані Підручної, яка в обширній формі оповіла, що вона з родиною переїхала 1931 року з Веґревил до малого містечка Вилінґдону і почали знайомитись з довколишнім суспільством. Зорганізовано тоді церковну громаду. Служба Божа відбувалась в школі. Готувались до купна будинку для народної праці. Заходами пані Підручної зорганізовано жіноче т-во. Перші збори відбулись в школі на які прийшло 10 жінок. (Історія відділу вповні подана в „Чверть століття" на громадській ниві). Жіноче товариство зорганізувалось 1931 року.

На ювілейному святі 50-ліття з перших членок були присутні — Марія Шевчук, Є. Шевчук, Анна Кузик і пані Ковальчук.

Пані Підручна представила заслуги ювіляток.

Вітаючи пані Анну Кузик, як ювілятку, пані Підручна сказала, що пані Кузик, „ні читала, ні писала, а грамоти дочекала". Ця жінка була така жадна людського слова, що не втратила одних зборів, бо там жінки щось прочитали, щось розповіли, та й щось урадили. Вона не втратила ні концерту, ні представлення, ні Богослуження, щоб лиш натішитися людським словом. Обдаровувала вона

Пані Кузик дякує управі і членкам відділу за відзначення.

товариство чим могла, та приводила дітей на науку. Кузики мешкали на фармі чотири милі з міста Вилліньдон. То була фарма-гомстед Івана Кузика, де він завів свою молоденьку жінку, Анну Предій 29-го січня 1920 року. Вона народжена у Восток, Альберті, її батьки з Буковини з

Пані Анна Підручна, п'ята від ліва направо, вітає членство відділу перед вручуванням грамот Союзу Українок за 50 і 25 років праці в жіночому товаристві ім. Н. Кобринської.

Зліва направо: І. Цимбалюк, В. Ґордейчук, Анна Підручна, Ю. Дарій, П. Лучак, Анна Кузик, М. Шевчук, Н. Шевчук, А. Ткачук, дяк Лакуста стоїть при стіні.

села Чегор. Приїхавши десь 1899 року до Канади, батьки пібралися в Альберті, коло Гвидтфорд, і там на „гомштаді" вродилося їм десятеро дітей. Анна була найстарша. Їй було десять років як побудували школу. Не було навіть думки про школу для неї, бо треба було молодших дітей доглядати. Коли вона в 19 років вийшла заміж, батьки зараз по весіллю вернулись до краю. Найстарший брат лишився в Канаді і пішов на роботи.

Анна Кузик є матір'ю сімох дітей — 4 сини і 3 дочки. Найстарша донька мешкає в Едмонтоні та часто відвідує матір.

На пам'ятку цього приємного відзначення пані Підручна вручила пані Кузик подарунок.

Славно пописалися членки відділу Наталі Кобринської. Дай Боже, щоб відділ відзначував ще багато своїх членок з нагоди 50-ліття їх праці.

Анна Підручна

ВЕЧІР СВ. МИКОЛАЯ
Едмонтон

Заходами відділу Союзу Українок при Катедрі Св. Івана влаштовано концерт Св. Миколая. В концерті брали участь учні рідної школи, учні танцювальної школи та школярі з молодшого СУМК під керівництвом добр. Ю. Лучак. Програму концерту відкрила вступним словом добр. Ю. Лучак, привіт батькам, гостям і дітям склав митр. прот. Д. Лучак. Пані Ф. Кругляк, голова відділу склала подяку учителям за приготування концерту.

Слідувала картина — Святий Миколай в оточенні українських дітей в українських народніх одягах на сцені. Тоді один добродій розповів дітям, хто такий Святий Миколай, яке значення має для нас це свято. По цім слідувала концертова програма, в якій брали участь молодший СУМК — хор проспівав три пісні „Дрімає калина", „Весело співайте", „Колядколядниця". Старша кляса рідної школи проспівала „Забілів від снігу гай". Тарас і Павло Єренюки відограли на чело дует, скрипкове сольо Григорій Наконечний, гра на флейті — Роман Байда і Павло Єренюк, фортеп. сольо — Сандра Чумер. Гра на бандури — „По всьому світу", „Во Вифлеємі", діти молодшої кляси „Пісня до Св. Миколая". З деклямаціями виступали Михась Стефанюк і Юрій Сапіга. З танцями виступали — перша кляса рідної школи — „Козачок" і старша кляса — танець полтавський.

Після концертових виступів увійшов Святий Миколай в товаристві двох ангелів і підійшов до дітей на сцені. Тут він привітав дітей і батьків, переказав їм свої побажання, а головно, щоб учні гарно вчились, рідну мову вивчали та шанували.

По цьому відбулось вручення святомиколаївських подарунків. Вечір закінчився спільною гостиною — кавою з солодким.

Велика подяка належиться митр. прот. Д. Лучакові і добр. Юстині за працю для молоді. Цього року завдяки її вдвоє побільшилось учнів в рідній школі, молоді батьки приходять на лекції української мови.

Марія Лазарук

Міґдаловий торт

Терта булка (пересіяна)
1 горнятко спарених міґдалів
4 білки
1 горнятко мілкого цукру

Приготовити круглу квартову форму з трубкою. Висмарувати маслом і посипати тертою булкою. Змолоти міґдали якнайдрібніше. Піч загріти до 300 ступенів.

Убити білки на купчастий шум. Додавати по 2 ложки цукру і вбивати за кожним разом. Домішати змелені міґдали і рівномірно розправити. Виложити масу у форму і пекти 1 годину.

Вихолодити у формі. Звільнити стінки торта ножем і виложити торт на тарілку.

ВІДМІТИЛИ ДЕНЬ УРОДИН

В неділю 16-го травня по обіді, зійшлися приятельки і члени С.У.К. ім. Доньки України до дому Володимира і Ванди Ваверчак, щоб спільно вшанувати 55-літні уродини Ванди Ваверчак, і заразом її відхід на заслужений відпочинок-пенсію від „CNR".

Після приятельської гутірки і смачної вечері в садку під відкритим небом і теплим сонечком, приятельки на милий спомин вшанували Ванду подарунком — олійним образом у виконанні нам добре відомою мисткинею, пані Аксюк. Картину передала в імені присутніх довголітня приятелька голова відділу пані Оксана Русин, і в імені всіх присутніх побажала Ювілятці кріпкого здоров'я на заслуженому відпочинку. Присутні, майже всі хористки, бадьоро проспівали „Многая літа".

З нагоди вшанування пані Ванди Ваверчак. Пані Ваверчак заквітчана стоїть поруч картини.

Ванда Ваверчак народилася в сім'ї Івана і Марії Поврозник в Монтреалі в 1927 р. Була одна із перших охрещениць прот. о. Володимира Слюзара в церкві Св. Софії на Делормі. З дитячих літ вона брала участь в рідній і недільній школах, в СУМК, в хорах при Соборі Св. Софії. Одружилась з членом Собору Св. Софії, Володимиром Ваверчаком в 1950 р. Народилось їм троє дітей, син Володимир і дочки Донна і Галина. Діти також виховані при Соборі Св. Софії. Їх донечки ще від наймолодших літ по сьогоднішній день виступають співом-дуетом на різних культурних, релігійних і громадських імпрезах в Канаді і в Америці. В 1978 році Галина і Донна записали платівку „Світанок' в супроводі ансамблю „Сини Степів" і Романа Боцюркова. Син Володимир і дочка Донна вже одружені, а Галина дальше продовжує студії голосу і піяно в п-і Ірини Бубнюк. Галина вивчила і провадила сумківський хор, який виступав на 50-літтю С.У.К. в Саскатуні. За останні трьох-літні сезони, Галина теж дириґувала хором в Російській Православній Церкві в Оттаві. З початком цього року Галину запросила Сербська Православна Громада в Монтреалі, щоб вивчила і провадила для них церковний хор, який співає в церкві що другу неділю ,тому що вона теж вчить і дириґує церковний хор в Українській Католицькій Парафії св. Василія Великого в Лашін, Квебек.

Галина також вчить український хор в Оттаві, а до того ще вчить п'яно в "Baldwin Music Center". Очевидно, що Донна і Галина набрали любови до української пісні і музики ще від дитинства, і цю любов вони проявляють по сьогоднішній день.

Пані Ванда є членом місцевого відділу С.У.К., де продовжує активну участь, а останніми роками сповняє працю культурно-освітньої референтки і заступниці голови відділу. Вона не жалувала свого часу і труду і була ініціяторкою та приготовила кілька прийнять для заслужених приятелів і членів Собору Св. Софії, щоб вшанувати їх за громадську працю в парафії. Цей раз то її приятелі і члени приготовили прийняття для неї, щоб її вшанувати.

З цієї нагоди пані Оксана Русин перевела збірку на наш журнал „Промінь".

Присутня

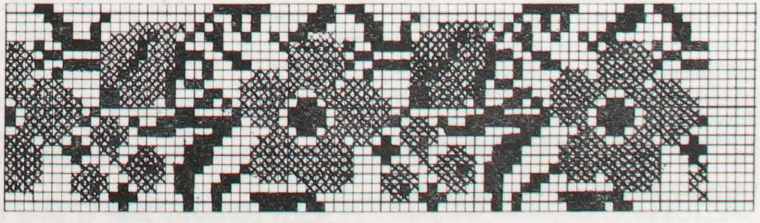

НАДДНІПРЯНЩИНА

Взірець вишитий хрестиковим стібом двома красками

■ чорна × червона 816 DMC.

Укр. Музей, Сх. Філія рисувала **І. Вахна**

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Замість квітів на його могилу засилаю скромну пожертву на нев'янучий вінок, у третю річницю сл. п. дорогого, незабутнього мужа, Николая, котрий упокоївся 24 лютого 1980 р.

Вічна йому пам'ять.

Дружина Катерина Лабюк

— — — — —

Замість китиці квітів на свіжу могилу дорогого Йосифа Марцинюка, який упокоївся в Парма, Огайо, США 18 січня 1983 р. складаємо на журнал „Промінь" $25.00. Світла йому пам'ять!

Розалія Бойко, син Тарас і діти, Торонто

— — — — —

Членки відділу ім. Савелі Стечишин у Келовна, Б. К. складають нев'янучий вінок у світлу пам'ять добр. Розалії Фик, яка упокоїлась 7 листопада 1982 року та засилають $25.00 на журнал „Промінь".

За відділ
А. Воробець, референтка

— — — — —

У світлу пам'ять моїх незабутніх родичів — Степана і Марії Возней, а також мого мужа, батька і діда, бл. п. Івана Шевчука — упокоївся 1970 р., складаю нев'янучий вінок на їх могили і засилаю $25.00 на „Промінь". Покійним вічна пам'ять.

Дочка і дружина Василина Шевчук,
діти й онуки, Йорктон, Саск.

— — — — —

Кладу китицю квітів на могилу мого любого мужа, батька і дідуся та прадідуся, бл. п. Сема Хаби, який відійшов від нас 17 лютого 1976 року в його світлу пам'ять складаю $10.00 на „Промінь".

Покійному вічна пам'ять.

Дружина Анна Хаба, діти,
внуки і правнуки, Редвотер, Альберта

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок у пам'ять моєї дорогої Доні Лесі Василенко, яка відійшла від нас у вічність у нещасливому автомобілевому випадку 31 січня 1969 р., складаємо $5.00 на „Промінь".

Мама Анастасія Дмитерко і діти,
Елфістон, Ман.

— — — — —

У світлу пам'ять моїх дорогих батьків — бл. п. Семена і Осипи Ковблів і дорогого брата Антона замість китиці квітів засилаю $8.00 на „Промінь".

Оля Карманін, Торонто

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок на могилу покійного двоюрідного брата Мирослава Ягольницького — упокоївся в травні 1982 р. Довгі роки відлежав і не бачив краси світа. В пам'ять Покійного Мирослава складаю $15.00 на журнал „Промінь".

Даруся Пасічник, Мейпл Ридж, Б. К.

— — — — —

У світлу пам'ять Добродійки Розалії Фик, яка впокоїлася 7 листопада 1982 р., складаю $20.00 на журнал „Промінь", як нев'янучий вінок на її свіжу могилу.

добр. Марія Керніцька

Кладу нев'янучий вінок у світлу пам'ять мого дорогого мужа і дідуся бл. п. Петра Євчука, який упокоївся 3 березня 1979 року, в його пам'ять складаю $25.00 на „Промінь".

Анна Євчук з родиною,
Вестон, Онт.

— — — — —

У другу болючу річницю смерти нашої найдорожчої Мамусі і Бабуні — д-р Людмили Бризгун, даруємо передплату журнала „Промінь", „невідомій бабусі" а також журнали „Жіновий Світ" і „Наше життя", що їх наша Матуся дуже любила читати.

Оксана і Ярослав Соколики
з синами Всеволодом і Ігорем, Торонто

— — — — —

У перші роковини мого дорогого мужа, батька і дідуся, бл. п. Івана Пелешка, який упокоївся 2 лютого 1982 р., в його світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок і засилаю $20.00 на журнал „Промінь".

Дружина Наталія, Мензі, Ман.

— — — — —

У першу річницю упокоєння дружини й добродійки, яка впокоїлася 20-го березня 1982 р., складаю в її пам'ять китицю квітів на могилу та засилаю $25.00 на фонд „Променя".

Муж о. Є. Стефанюк, Гаєс, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять мого дорогого мужа Миколи, який упокоївся 1951 р. та дорогого сина Петра — упокоївся 1937 року в їх пам'ять складають замість китиці квітів $18.00 на „Промінь".

Пам'ятають про Покійних —

дружина і мама Параска,
сини і брати — Тома і Йосиф Бігун,
Реджайна, Саск.

— — — — —

Членки відділу ім. Доньки України в Роблині, Ман. складають нев'янучий вінок на свіжу могилу заслуженої членки бл. п. Євдокії Корчак, яка упокоїлась 21 січня 1983 р. в Роблині, Ман. у світлу пам'ять покійної складають $25.00 на „Промінь". Родині висловлюємо щирі співчуття. Покійній вічна пам'ять.

Анна Горбай, голова
Добр. Оля Демчук, реф.

— — — — —

Членки відділу ім. Княгині Ольги в Ґронлид, Саск. складають нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Теклі Клеменко, яка упокоїлась 29 грудня 1982 р. в Мелфорт, Саск. У світлу пам'ять покійної складаємо $20.00 на журнал „Промінь". Покійній вічна пам'ять.

Анна Іванусь, голова
Марія Данилюк, секр.

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок на свіжу могилу свого вуйка Пилипа Мартинюка, який упокоївся 24 грудня 1982 року в Норт Бетлфорд, Саск. У його світлу пам'ять засилаю $10.00 на „Промінь".

Кароля Деміон, Ню Вестминстер, Б. К.

У четверті роковини упокоєння нашої дорогої незабутньої мами, улюбленої внукам бабуні, бл. п. Анастасії Сарчук, яка відійшла від нас у вічність дня 10 березня 1978 року, складаємо нев'янучий вінець з найкращих квітів.

Шануючи невтомну працю Покійної на полі суспільно-громадському, а зокрема в Музеї Союзу Українок і журналі „Промінь", складаємо наш дар на „Промінь" $15.00. Світлим образом живеш, мамо, у наших серцях.

Дочка Галина і Нестор Богоноси,
внуки Андрій і Петрусь, Вінніпеґ

— — — — —

Кладу китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу заслуженої членки Роблинського відділу С.У.К., бл. п. Докії Курчак, яка упокоїлась 21-го січня 1983 р. в Вінніпезі, у світлу пам'ять засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Олеся Піщ

— — — — —

Кладемо китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу нашого дорогого мужа, батька і дідуся, бл. п. Василя Трофанюка, який упокоївся 7 грудня 1982 р. з Йорктону, Саск. У його світлу пам'ять складаємо дар $20.00 на журнал „Промінь".

Дружина Вероня, син Іван,
невістка Анна Стентон і внуки

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок у пам'ять Марії Ґурґули — упокоїлася 12-го березня 1981 р. Довго заслужена членка і основниця відділу С.У.К. ім. Лесі Українки у Виндзорі. Покійній вічна пам'ять. В її пам'ять засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Євгенія Щепанська

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок у світлу пам'ять дорогої дочки Уляни Галі Деннен, яка несподівано упокоїлася 11-го березня 1982 року в її 40-ліття життя, засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Пам'ять про неї завжди буде з нами.

Іванна Палій Римар,
сини Євген і Євроній, Виндзор, Онт.

— — — — —

На свіжу могилу моєї дорогої сестрінки Анни Михайловської, яка упокоїлась по тяжкій недузі 30 січня 1983 р. в Норт Бетлфорд, складаю у її світлу пам'ять $10.00 на „Промінь". Покійній вічна пам'ять.

Анна Лазарович, Саскатун

Замість китиці квітів, у світлу пам'ять моєї дорогої сестри, Параскевії Гунчак, яка упокоїлась 80 грудня 1980 року, складаю на фонд „Променя" $10.00.

Анна Лазарович, Саскатун

— — — — —

На свіжу могилу нашого дорогого мужа, батька і дідуся, бл. п. Романа Лібера, який несподівано упокоївся 26 листопада 1982 р. в Торонто, кладемо китицю квітів — $50.00 як дар на „Промінь". Спи спокійно дорогий Романе, хай канадська земля буде тобі пером.

Вічна Тобі пам'ять.

Дружина Лідія Лібер, дочка Оля, зять Ерл,
син Олександер і невістка Іванка
та маленький онучок Данилко.

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок у пам'ять мого дорогого мужа Петра і сина Андрія Кивиригів — Петро упокоївся 28 травня 1981 року, Андрій — 14 серпня 1970 р., в їх світлу пам'ять складаю $15.00 на „Промінь". Пам'ять про покійних завжди з нами.

Дружина і мама Василина Кивирига з родиною

— — — — —

Кладемо китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу бл. п. Федіра Скоробогача, мужа членки відділу ім. О. Кобилянської в Саскатуні, який упокоївся 14 грудня 1982 року. У світлу пам'ять покійного складаємо від кружка Нютона $10.00 на „Промінь". Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Вероня Лозова, голова кружка
Марія Гарбус, референтка

— — — — —

У третю річницю упокоєння нашого незабутнього дорогого сина Івана Розновського, який відійшов від нас на вічний спочинок 9 березня 1980 року, молимось, щоб Господь прийняв душу його, де всі праведники спочивають. У його незабутню пам'ять складаємо $30.00 на журнал „Промінь". Пом'ять про Тебе Сину завжди з нами.

Тато і мама Розновські,
сестри — Параскевія і Анна, Саскатун

— — — — —

У перші роковини упокоєння мого дорогого мужа Михайла Цьони, також моєї мами Анни Калин та вуйка Петра Цьони, які відійшли всі троє одно за другим в м. м. лютому, березні і квітні 1982 року, в їх світлу пам'ять складаю $25.00 на журнал „Промінь".

Марія Цьона, Блейн Лейк

— — — — —

Замість китиці квітів на свіжу могилу Тараса Стеценка, який так несподівано і в такім молодім студентськім віці відійшов у вічність у жовтні 1982 року складаємо в його пам'ять $15.00 на „Промінь".

Михайло й Анна Гарбуз,
Норт Бетлфорд, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять нашої свахи Теклі Гладун з Канори, Саск., яка упокоїлась 15 вересня 1982 р., складаємо замість квітів $15.00 на „Промінь". Пам'ять про Покійну буде завжди з нами.

Михайло й Анна Гарбуз,
Норт Бетлфорд, Саск.

У другу болючу річницю моєї дорогої дружини бл. п. Анни Кремлянської, яка упокоїлась 31 березня 1981 року, в її світлу пам'ять складаю $25.00 на журнал „Промінь".

Муж Володимир Кремлянський,
Ст. Кетеринс, Онт.

— — — — —

У незабутню пам'ять моєї дорогої Мами Марії, яка упокоїлась 21 липня 1929 року, Батька Микити Напастюк — упокоївся 1962 р. та сестри Параньки Напастюк — 1965 р., в їх світлу пам'ять засилаю $15.00 на „Промінь".

Анна Гарбуз, Норт Бетлфорд, Саск.

— — — — —

Замість квітів на могилки засилаю скромну пожертву на журнал „Промінь" у пам'ять дорогої мами, Василини Гриневич, у 25-ту річницю її упокоєння (12 березня 1958); батька, Василя Гриневича (12 вересня 1937); новоспочилих: шваґра, Івана Іванишина (26 листопада 1982) та братової, Юстини Гриневич (11 грудня 1982).

Вічна їм пам'ять.

Катерина Лабюк

— — — — —

У четверту річницю упокоєння нашого дорогого мужа, батька, діда і прадіда Василя Григоряка, який відійшов у вічність 21 березня 1979 року, складаю дар $15.00 на журнал „Промінь".

Стефанія Григоряк з родиною,
Дависв'ю, Онт.

— — — — —

Складаємо нев'янучі вінки у пам'ять мого дорогого мужа, батька і дідуня, бл. п. Теодора Валіґроцького, який упокоївся 12 січня 1954 р., у у восьму річницю упокоєння дорогого сина і брата бл. п. Романа Веліґроцького, який залишив нас у глибокому смутку 28 березня 1974 р. в Торонто, в їх світлу пам'ять засилаємо $20.00 на „Промінь".

Дружина і мама А. Валіґроцька, АхБридж, Онт.
Донька і сестра О. Гриньків, Брентфорд

Складаю нев'янучий вінок у пам'ять дорогих рідних: первого брата Нестора Гавриша — упокоївся в липні 1982 р. в Торонто; мами Анни Калин — упокоїлась 13 лютого 1982, тата Федора Калин — упок. 5 січня 1964; мама Василина Никифорук — упокоїлась 19 листопада 1979 року і шваґра Михайла Цьони — упокоївся 19 листопада 1979 р., в їх пам'ять складаємо $26.00 на „Промінь".

Ольга і Роман Никифоруки,
Ричард, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять моєї любої доні Віри, яка упокоїлась поверх 30 років тому, замість китиці троянд складаю $8.00 на журнал „Промінь".

Мама Меланія Буряник, Саскатун

— — — — —

У восьмі роковини упокоєння мого дорого мужа, батька, дідуня, бл. п. Петра Немировського, який упокоївся 27 березня 1974 р., замість китиці квітів у його світлу пам'ять засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Покійному вічна пам'ять.

Дружина Анеля Немировська з родиною,
Брентфорд, Онт.

— — — — —

Кладемо нев'янучий вінок у річницю упокоєння дорогого мужа, батька і дідуня, бл. п. Йосифа Кондрата, який відійшов від нас 12 жовтня 1973 року, в його світлу пам'ять засилаємо $20.00 на „Промінь".

Дружина Анна, сини — Арсеній,
Тарас, невістка Мерлин й онуки,
Брентфорд

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок на свіжу могилу моєї дорогої сестри, бл. п. Анастасії Чеснак з роду Стефанюк з Йорктону, яка відійшла у вічність 24 грудня 1982 року, у її незабутню пам'ять складаю $10.00 на „Промінь". Родині висловлюю найщиріші співчуття.

Марія Юрків, Кемсак, Саск.

ВАША ПЕРЕДПЛАТА?!

Ви могли забути про неї!

Дорогі Читачі — нам всім ходить про те, щоб наш журнал виходив на час і не мав фінансових труднощів. Тому ми просимо Вас, як одержите це число — оберніть і погляньте на останню сторінку на наліпку з Вашою адресою. Якщо Ваша передплата виходить, то будьте ласкаві вислати її завчасу, щоб вона була заплачена рік наперед.

Поштовий уряд того вимагає, бо в іншім разі ми доплачуємо пошту до кожного примірника, якщо адреса показує, що передплата вигасла.

Ми воліємо не висилати упімнень, бо вони також получені з видатками. А це Ваші гроші.

Пам'ятаймо, що лише читачі передплатники є найсильнішою базою нашого журнала.

Адміністрація „Променя"

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

РЕДЖАЙНА, САСК. ВІДДІЛ ДОНЬКИ УКРАЇНИ

Річні збори жіночого т-ва ім. Доньки України відбулися 9 листопада 1981 р. у Українській Православній авдиторії.

Збори відкрила голова Галя Клапоущак молитвою. Предсідницею зборів була Соня Пахолик, секретарювала Шерлі Маковська.

Писані звіти заряду і комітетів були роздані присутнім. У своїм звіті голова заявила, що після будови нашої авдиторії створено 3 кружки, де входять членки товариства і громади як і також їх чоловіки, що чергуються обслуговувати на наших підприємствах. Цього року мали нагоду вітати Владику Василія у нашім храмі і на бенкеті. Влаштували 2 чаї, храмове свято, Йорданську Святу Вечерю, Спільне свячене, осінню вечерю.

Ріджайна гостила провінційний З'їзд СУС та братні організації. Наш відділ підтримує Недільну школу, до якої учащає 56 дітей. Після кожних зборів освітний комітет старається мати цікаву програму і влаштовуємо національні свята. Відділ опікується молодшим відділом СУМК і маємо дорадниць до старшого СУМК. Відділ заплатив реєстрацію нашим сумківцям, що учащали на Провінційнім З'їзді.

Наш відділ жертвував на авдиторію, Недільну школу, провінційний відділ СУМК, килими до резиденції, на „Промінь", „Тел-а-меракл, музей та інше.

Управа відділу на слідуючий рік є: Уступаюча голова — Оля Патренюк, голова — Галя Клапоущак, заст. голови — Фіялка Губик, рекорд. секр. — Марія Мельник, кор. секр. — добр. Анна Заліщук, касирка — Мардж Куманська. Архів — Настуня Зенчишин. Контрольна комісія — Фіялка Губик, Шерон Гарас, Анна Гнида.

Ручний комітет: Софія Марусяк, Наталя Сеник, Параня Процяк.

Музей — Марія Юзик.

Недільна школа — Савеля Бабовська, Розалія Паньків, Оля Озірна.

„Промінь" — Оля Патрелюк.

Проєкти — Настуня Бабчук, Еленор Кисей, Наталя Острижнюк, Марія Павлуст, Ґеня Савчин. Відвідування шпиталів: Леся Фикула, Юстина Шипиляк. Освітній комітет: Юстина Шипиляк, Розалія Моніта. Жіноча Рада — Соня Пахолик. Молодший СУМК: Таруся Мельничук, Ґеня Вараниця. Членство: Ширлі Маковська, Євгенія Корпус. Мозаїк — Марія Юзик.

Добр. Анна Заліщук

КАНОРА, САСК. ВІДДІЛ ІМ. МАРІЇ МАРКОВИЧ

Річні збори відділу ім. Марії Маркович відбулися у Народному Домі 9-го грудня 1982 р., в присутності 75 членок. Вечір розпочато спільною вечерою. Бо це був рік Православної Молоді Відділ запросив до участи членів Старшого і Молодшого відділів СУМК. Сумківців прибуло 32. Члени місцевого відділу ТУС подали вечерю, за цю прислугу присутні нагородили їх щедрими оплесками та щирою подякою.

Після відкриття зборів о. Дерев'янка провів молитву. Упокоєних членок відділу вшановано однохвилинною мовчанкою.

Всеч. о. Дерев'янка висловив щиру подяку членкам за всяку виконану працю в ділянках церковній та громадській, та побажав найкращих успіхів у всіх їх стараннях в наступному році. Особливо підкреслив старанну працю проведену з молоддю... в Українській та Недільній школах та при відділах СУМК. За безупинну працю при одержуванню в прекрасному порядку Св. Храм і за прикрашення його, склав теплу подяку Церковним Сестрицям та всім іншим, котрі причинилися до успіху в цих ділянках праці.

Рекордова секретарка, Текля Ременда, повідомила збори, що в 1982 році відбуто 6 засідань заряду і 7 місячних зборів. Фінансовий звіт відділу здавала касирка, Катерина Лабюк. З 1981 року в біжучому рахунку перенесено $4,599.91; за 1982 прибуло $25,304.17. Розходу було $25,000.18. На рік 1983 осталося $4,903.90. В ощадничому рахунку є $16,708.78.

Анна Стусик, кореспонденційна секретарка, відчитала низку кореспонденції проведену в 1982. Одержано декілька листів та карток від членок за висловлене співчуття, поздоровлення, тощо. Учні Української школи, під керуванням Галини Данильчук, в додатку шкільного навчання, виступали у різних концертах і в Фестивалі Коляд. Разом із учасниками Недільної школи, відвідали громадян з Щедрівкою, а кожної неділі співали частину Літургії.

Сумківці молодшого віку відбували свої збори кожного тижня під наглядом Соні Бартко і Марії Венарчук. Вони виробляли кераміку, а перед Великодніми Святами навчалися писати писанки. В додатку виявляли зацікавлення та проводили іншу працю. Старші сумківці, під проводом Одарки Король та Антонії Гладун, учащали на виклади про „Різдвяні звичаї та обряди" і на виклади „Історії України" та співу при селі „Тризуб" коло Кристал озера. Численно брали участь у Провінційному З'їзді складових організацій СУС, що відбувся в Ґйорктоні, Саск.

Освітньо-культурний комітет зарядив низку цікавих та поучаючих доповідей на цікаві, сучасні теми: „Серцева недуга" — доповідь докторів А. і З. Данильчуків, „Правильне харчування", „Недуга рака" — фільм і доповідь.

Під досконалим проводом Марії Гребенюк, комітет членства улаштував Членський чай. Того ж дня було офіційно прийнято в ряди канорського відділу чотири членки. У приятельському та святочному настрою членки і гості провели цей день. Цікавою точкою було врочисте відзначення, відповідними Грамотами та спеціяльними відділовими відзнаками, членок, які провели в праці та в рядах Союзу 25, 35 і 45 років.

Комітет Мистецтва і Музею, під проводом Дарії Ортинської, зорганізував корисну автобусову поїздку членок до Саскатуну. Головна ціль прогулки була відвідати Музей Українок Канади та познайомитися і налюбуватися дорогоцінною збіркою спадщини українського народу. Так само відвідали Інститут П. Могили, Катедру, Храм Всіх Святих, та оглянули простору площу університету. З великим одушевленням та задоволенням відвідувачі повернули додому, з твердою постановою, щоб ще раз відбути подібні відвідини. По своїй змозі відділ піддержував ро-

Довкола дому

Стефанія Кульба

КАРТОПЛЯНИКИ — POTATO PANCAKES

6 варених картоплин
1 січена цибуля — смажена
1 ложка фармерського сира
3 яйця
2 ложки борошна
2 ложки тертих сухариків
сіль і перець
олива

Картоплю почистити, зварити у посоленій воді. Відцідити воду, пом'яти. Вимісити з цибулею, сиром та з 2 яйцями, сіллю, перцем і ложкою борошна. Виробити картопляники, обкачати в борошні; в розбитому яйці та тертих сухариках. Смажити на гарячій олії на обидві сторони.

— — —

ПРИПРАВЛЕНИЙ ПАСТЕРНАК

SPICED GLAZED PARSNIPS

1 ф. пастернаку
3 ложки масла
¼ горнятка жовтого цукру
¼ ложечки соли
¼ горнятка яблучного оцту
3 ложки помаранчевого соку

Варити цілий пастернак в соленій воді 10 хвилин, відтак знизити температуру і варити ще 20 хвилин. Очистити від шкірки, покраяти на четвертинки. Ростопити масло в пательні, додати решту складників; привести до кипіння — уложити пастернак і смажити 5 хвилин або як буде прозоре, мішаючи постійно. Цей смажений пастернак дуже смачний з печенею.

— — —

Сирівка з яблук і ананасу

Потрібно:

½ ф. яблук, 1 мала пушка ананасу, 1½ цитрини, ½ грейпфрута, 3 ложки брунатного цукру.

Яблука сполоскати й покраяти в пасочки. Додати ананасу й соки з цитрини. Ґрейпфрут перекроїти на половину і спеціяльним ножем вийняти м'якіш. Вимішати з масою і пересипати брунатним цукром.

Ладити на кілька годин перед поданням і застудити в холодільні.

— — —

Тісточка для гостей

1 горня масла, ½ горнятка і 2 ложки цукрової мучки (айсінґ), ½ ложечки соли, ⅛ ложечки „нотмеґ", 1 жовток з яйця, 2 горнят просіяної муки.

Розтерти масло, додати цукор, сіль, нотмеґ і жовток. Добре розмішати дерев'яною ложкою. Тоді давати потроχи муку, доки тісто стане густе. Розтачати на дошці і помішати легко, додавати муки аж доки тісто почне ломатися. Розтачати на ¼ цаля і краяти на ріжні малі форми. Класти на бляху, декорувати кольоровими черешнями, цукорками і тощо. Пекти в 350° температурі 10 мінут. З того припису буде 3½ тузини коржиків.

зігравку улаштовану проводом Музею, та жертвував на фінансові потреби.

Пильно працювали членки і при Пансіоні. В часах Різдвяних та Великодніх Свят обдаровували співжителів цього підприємства відповідними святочними стравами, тощо. Рівночасно членки брали участь у молитвах котрі, по черзі, о. парох відправляє у каплиці Пансіону.

Членки Комітету хворих відвідували нездужаючих у лікарні і в їхніх домах, приносячи їм картки поздоровлень або квіти. Незабували і тих ,котрі пригноблені душевно по утраті їм дорогих членів родини, подаючи їм моральну та душевну підтримку. Добродійний комітет докладав немалі цеголки праці до успіху різних проєктів, особливо в збірках сполучені загально з здоров'ям.

Представниця до місцевого відділу КУК повідомила, що відділ провів велику працю: спонзоровано 2 учительки на Конференцію Учителів Української Мови; відсвятковано і взірцево відзначено 85-ліття прибуття українських поселенців у цю околицю; відбуто урочисте іменування статуї „Лесі" при в'їзді до містечка Канори.

На різні цілі відділ був щедрожертвенний. Жертвувано $1,500 на умеблювання кімнати в Пансіоні; $1,000.00 на Музей С.У.К. в Саскатуні; по $500.00 до Консисторії, на Фонд Св. Андрея, та на Інститут Могили; $200.00 на СУС Фундацію на „Промінь" та на інші установи та потреби.

Заряд на 1983-ий рік: Почесні членки — Анеля Стратійчук, Євгенія Козяр; уступивша голова — Ольга Завісляк, голова — Аделя Завісляк, 1-ша заступниця — Текля Ременда, 2-га заступниця — Кароля Сирота, 3-тя заступниця — Ґеня Ортинська, рекордова секретарка — Анна Стінка, кореспонденційна секр. — Марія Мисак, касирка — Соня Бартко, помічниця касирки — Дарія Ортинська.

За їхню щиру та трудолюбиву працю уступивша голова, Ольга Завісляк, висловила сердечну подяку, як членкам відділу так і зарядові, з котрим вона спільно працювала три роки, та побажала членству і новій управі якнайкращих успіхів у їх праці.

Катерина Лабюк секр. зборів

ТОРОНТО
ВІДДІЛ ІМ. КН. ОЛЬГИ

Річні збори відділу при Катедрі Св. Володимира відбулися 5-го грудня 1983 року в присутности 60 членок.

Збори відкрила голова, пані Марія Божик і попросила настоятеля о. митр. Юрія Ференсіва провести молитву та поблагословити збори. При ц'ій нагоді о. Юрій подякував членкам за невтомну працю, яку з посвятою виконують членки та побажав ще кращих успіхів в майбутній праці. Зворушливим був момент, коли голова пані М. Божик перечитувала імена членок відійшовших до Господа, а присутні тихо в пошані, співали „Вічная пам'ять", дві членки-піонерки пані: Марія Йонка й Анна Романко з засвідченими свічками стояли по боках стола, на котрому лежав колач обвинутий чорною стрічкою. Ця урочиста хвилина є доказом того, що ті членки, які ревно й в'дважно працювали в відділі, не є забуті, вони є в молитвах з нами.

Після привіту голови пані М. Божик, яка й була предсідницею зборів, управа й голови комітетів та представниці до організацій, подали звіти про успішно-провадену працю. Є 15 діючих комітетів: Культурно-освітній, Чаю, Господарський, Повідомляючий, Відвідування хворих, Сестрицтво, Контрольна комісія, Випродажі вживаних річей, Референтка „Вісника", Референтка школи, Гурток книголюбів, Референтка журнала „Промінь", Представниця Суспільної Служби, Представниця до Інституту св. Володимира, Референтка преси.

Всі вони відчитувались про совісно виконану працю, як в комітетах так і в інших організаціях, де членкині беруть участь: Жіночий КУК, Суспільна Служба, Льокальна Жіноча Рада, в яких членки беруть живу участь, допомагаючи в праці для існування й успіху інших важливих і потрібних організацій в житті українсько-канадійської спільноти.

Метою цьогорічної посиленої праці, членство взяло на себе обов'язок, побільшити фінансові прибутки, щоб допомогти Катедрі св. Володимира осягнути намічений плян будови величавого українського центру на оселі „Київ", в річницю святкування тисячоліття хрещення України в православну віру. Це є декількамільйоновий проєкт, який буде іспитом нашої свідомости, жертвенности й важливости цього історично-незаперечного факту, в історії українського православного народу. На цю ціль відділ пожертвував $14,550.00.

Разом з громадою відбули славний, 9-денний Караван, який своєю красою славиться на ціле місто Торонто. Тут членки працюючи 20 днів зачаровують умінням розкладати прекрасні експонати, кераміку, різьбу, писанки та інші речі якими захоплюються відвідувачі, а кулінарні вироби й присмаки задовольняють 20 тис. гостей. Прихід передано до громадської каси.

Треба дати признання невтомним працівницям господарського комітету, який приготовив 87 обідів і перекусок, де 416 членок щиро працювали.

Крім фінансових здобутків, членки культурно-освітнього комітету на чолі з добр. Анною Ференсів, та з поміччю голови пані М. Божик, улаштовували різнородні імпрези на: Свято весни, день книжки й преси, день Матері та інші. На кожних місячних зборах викладали цікаві, на актуальні теми, реферати, з яких членки довідувались про різні історичні та релігійні події в історії нашого народу. Під проводом пані М. Божик належно відзначено трагічну подію, 50-ліття штучного, комуністами заподіяного, голоду в 1930 - 33 роках, коли 7 мільйонів невинного українського населення було винищено страшною, голодною смертю.

Наші членки допомагають в праці при громаді, навчають в Рідній і Недільній школах, на Курсах Українознавства, співають в славнім церковнім катедральнім хорі та виконують інші важні обов'язки.

Голова пані М. Божик всім сердечно дякувала за виконані обов'язки та гармонійну співпрацю. Висловила побажання, щоб молодші пані включалися в працю відділу, вибираючи собі комітет, де бажали б працювати, або організували б новий комітет, який би співпрацював і доповнив працю в відділі. Належати до організації С.У.К., це є святий обов'язок кожної свідомої членки української православної церкви, щоб причинитись до вкладу, який виконує відділ при громаді нашої церкви.

При цій нагоді була зроблена знимка та були відзначені слідуючі членки за найкраще виконану працю: О. Олексюк — скарбничка, добр. А. Ференсів, М. Котульська, З. Гречка, О. Колос, Л. Драпак, П. Костюк, О. Кіндратенко.

Контрольна комісія перевіривши, досконало, ведені рахунки, внесла вотум довір'я уступаючому зарядові, котрий майже без змін, обрано на слідуючий рік:

Голова — Марія Божик, уступ. голова — Юлія Головата, 1-ша заст. — добр. Анна Ференсів, 2-га заст. — Валерія Лисенко, рек. секр. — Марія Дубик, кореспо. секр. — добр. Катерина Бублик, фін. секр. — Пазя Бурак, скарбничка — Олена Олексюк.

Фінансовий звіт: прихід за 1982 рік — $55,655.18, розходи за 1982 рік — $54,289.70, лишилось $1,365.48.

Пожертви: для Катедри св. Володимира й на розбудову Українського Центру на оселі „Київ" $22,050, з жіночої збіркової таци в церкві — $12,033.33.

Куплено річей на суму $1,795.00 (обруси і інше). Разом $35.878.33.

Дрібніші пожертви: $250.00 — на фонд св. Володимира (Консисторії), $500.00 — Інститут св. Володимира (Торонто), $250.00 — Східня філія музею (Торонто), $920.00 — Головний музей (Саскатун) з чого $570.00 з розпродажі книжок на розіграву, $518.00 — новоприбувшій українській дівчині з Польщі, $400.00 — допомога теологові (Колегія св. Андрея), $200.00 — журнал „Промінь" (Вінніпег), $125.00 — 2 провінційні з'їзди, $580.00 — дрібніші витрати (курси українознавства, катедра українських студій, нев'янучі вінки і інше).

Марія Божик, голова
добр. Катерина Бублик,
кореспо. секр.

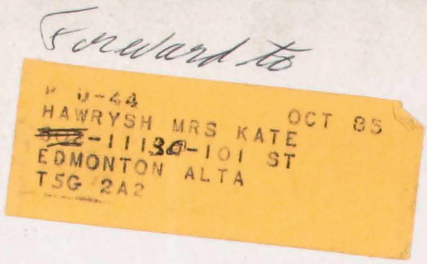

ISSN 0380-2140

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Кароля Білик, референтка „Променя" у відділі ім. Олени Пчілки у Норт Бетлфорд, Саск. **1**
Павліна Мулька, референтка „Променя" у відділі ім. Лесі Українки в Ту Гилс, Альберта **3**
Олеся Піць, референтка „Променя" у відділі ім. Олени Пчілки в Йорктоні, Саск. **1**
Нелі Міщук, референтка „Променя" у відділі ім. Лесі Українки у Вінніпезі **1**
Відділ ім .Кн. Ольги в Ґронлід, Саск., Марія Данилюк — предплата журнала „Промінь" до шпиталю у Мелфорті, Саск. **1**
Антін Гладун, Канора, Саск. **1**
Т. Дем'яненко, рефер. відділу ім. Лесі Українки в Тт. Кетеринс **1**
Марія Лазарук, Едмонтон **1**

ПРЕСОВИЙ ФОНД

Катерина Гречка, Ванкувер $1,000.00
Фундація ім. Т. Шевченка, Вінніпеґ 300.00
Відділ ім. Н. Кобринської, з нагоди ювілею 100.00
Відділ ім. Лесі Українки, Виндзор 100.00
Степан і Анна Журавецькі з нагоди 60-ліття подружжя, Де Па, Ман. 40.00
Г. Володченко, Лондон, Онт. 30.00
Анна Масиник, Саскатун 28.00
П-во Катерина й Іван Даниліви з нагоди ювілею подружжя, Саскатун 25.00
Раїса Темертей, Монтреал 25.00
Відділ ім. О. Кобилянської, Саскатун 25.00
Відділ ім. Лесі Українки, Фовм Лейк, Саск. 25.00
Відділ ім. Лесі Українки, Ст. Кетеринс 25.00
Відділ ім. Савелі Стечишин, Келовна, Б. К. 25.00
Параскевія Ґордей, Вільна, Альберта з нагоди ювілею подружжя (57-ліття) 25.00
Г. Сенишин, Монтреал, з прийняття Євгенії Підвисоцької 26.00
Прот. Юрій Туржанський — Ванкувер 25.00
Зеновія Зміївська, Тандер Бей, Онт. 25.00
Відділ Лесі Українки у Стінен, Саск. 25.00
Параска Мельник, Бирнабі, Б. К. 20.00
Відділ ім. Лесі Українки, Мелфорт 20.00
Н. Момотюк, Сен Клейр Біч, Кве. 20.00
Анна Стахник, Гамільтон 18.00
Архипресв. д-р С. В. Савчук, Вінніпеґ 13.00
Марія Савіцька, Сардіс, Б. К. 13.00
М. Підкаленко, Ґрін Філд Парк, Кве. 11.00
Ю. Талпаш, Келовна, Б. К. 11.00
Відділ ім. О. Кобилянської, Смокі Лейк, Альберта 10.00
Марія Лазарук, Едмонтон 10.00
М. Топоровська, Пайн Ривер, Ман. 10.00
Надія Сміюха, Портедж ля Прері, Ман. 10.00
Марія Юрків, Кемсак, Саск. 10.00
Катерина Назар, Торсбі, Альберта 10.00
Ярослава Кіналь, Бронвил, Н. Й., США 10.00
Ангелина Павлик, Вінніпеґ 10.00
Павліна Мулька, Ту Гилс, Альберта 8.00
Наталя Березюк, Вайлвуд, Альберта 8.00
Марія Костів, Ґрімзбі, Онт. 8.00
Оля Карманін, Торонто 8.00
Р. Завадська, Ляшін, Кве. 8.00
Кароля Білик, Норт Бетлфорд 8.00
Марія І. Григор, Нипавин, Саск. 8.00
Анастасія Погранична, Ніяґара Фалс 8.00
Марта Маленькі, Канора, Саск. 8.00
Дора Вільчанська, Торонто 8.00
К. Кірстюк, Ванкувер 8.00
Параня Гладинюк, Ніяґара Фалс 8.00
Дора Воронюк, Едмонтон 8.00
Галя Слюзар, Місисаґа, Онт. 8.00
Анна Завальська, Вотерфорд 8.00
Наталя Давдс, Ошава, Онт. 8.00
Анна Дутчак, Ошава, Онт. 8.00
М. Солонична, Сенді Лейк, Ман. 8.00
Марія Кінар, Бойл, Альберта 8.00
Марія Боднарчук, Мелфорт, Саск. 8.00
Марія Костюк, Ту Гилс, Альберта 8.00
Марія Коваль, Вінніпеґ 8.00
О. Бугай, Гамільтон 8.00
Марія Марко, Вінніпеґ 8.00
Олена Маковецька, Четам 8.00
О. Боднар, Місисаґа, Онт. 6.00
Маргарета Реутська 6.00
Н. Влад, Вінніпеґ 6.00
Теофіля Д. Лиса, Ґрімзбі, Онт. 6.00
Марія Боднарчук, Суррей, Б. К. 6.00
Василь Бельзюк, Норвил, Альберта 6.00
П. Дверничук, Лонґ Бренч, Онт. 5.00
Софія Дацьків, Ґрімзбі 5.00
Анастасія Дмитерко, Елфістон, Ман. 5.00
Елфі Кузь, Ґрімзбі, Онт. 5.00
А. Вахняк, Вінніпеґ 5.00
А. Бойко, Торонто 5.00
Добр. А. Ґерус, Вінніпеґ 5.00
М. Зимовець, Сенді Лейк, Ман. 5.00
Анна Романко, Вестон, Онт. 5.00
В. Косташ, Едмонтон 4.00

По $3.00 склали: В. Федасюк, Гамільтон, О. Саюк, Едмонтон, П. Дивчук, Вернон, Е. Гончарик, Кенора, Онт., Стефанія Григоряк, Давнсв'ю, Онт., М. Костюк, Пембіна, Н. Д., К. Горбачевська, Монтреал, Надя Гаврилюк, Ст. Кетеринс, С. Тимчук, Вайта, Ман., Іван Середюк, Реджайна, А. Пережак, Брентфорд, Онт., Ніна Верстюк, Едмонтон, О. Мищковець, Давнсв'ю, Онт., Клементина Грабовська, Марія Йонка, Марія Ґужда, Анна Стахів, Марія Квас — всі з Торонта, прот. Д. Свириденко, Содбури, Онт., Анаст. Сірик, Рочестер, США, Марія Павлик, Саскатун, Марія Бурден, Суррей, Б. К., Марія Боднарчук, Суррей, Б. К., О. В. Ґаук, Едмонтон, А. Дудич, Брентфорд, Онт., Стефанія Ґерич, Катерина Кошлай, Оксана Радченко і $2.00 Катерина Іванишин — всі чотири з Монтреалу, Леона Яворська, Монтреал, Емілія Левчук, Йорктон, Моли Ґузак, Саскатун, А. Панчук, Монтреал, Марія Татарчук, Торонто, Н. Криворучко, Гамільтон.